misszió

EVANGÉLIKUS MAGAZIN 2002/4 MEGJELENIK KÉTHAVONTA ÁRA: 120 FT

„MIÉRT ÜTSZ?!"

Fókuszban: az agresszió

Eleve bennünk él?
4. oldal

Családon belüli erőszak
6-7. oldal

Üzleti haszon bármi áron
8. oldal

Aki nem sportszerűen küzd
9. oldal

Médiaerőszak
10-11. oldal

Zenével hirdetni a gonoszt
12-13. oldal

Misszió agresszió nélkül
16-17. oldal

A szeretet kényszere
19. oldal

MM Visszhang

Misszió 1656 Budapest, Pf. 22 • evmis@mail.matav.hu

„Pár szó a szabadságról: Itt mindenki szabadon dönthet, hogy Istenhez, vagy a világhoz tartozik. Most vasárnap velem együtt húszan voltak a templomban, de nemrég csak ketten voltunk. A nyári vakáció inkább a strandra csábítja a híveket… Istenről ilyenkor hallani sem akarnak…"

SALGA ZSOLT, DUNAVECSE

„…A tudatunkban van valamiféle istenhit, vágy egy jobb, szebb, boldogabb élet után, de nem jó helyen keresik sokan. Lelkizni nem divat, de a depresszió, az élet céltalansága sokakat gyötör. …Ha Isten élő valóság számunkra, akkor beszélni fogunk lelki dolgokról. Akkor nem zavar, hogy nem divat a lelkizés…"

HARDI ELEK, NAGYVÁZSONY

„Az agresszió témájánál aligha lehet kikerülni a »bűnbakképzés« kérdését. A demokráciához szorosan hozzátartozik a pártharc, vita, eszmecsere, polémia – kíméletlenül! A kereszténység, mint a törvény és evangélium vallása kell, hogy az irgalmasság szempontját is hirdesse, sürgesse. Evangélikus feladat, hogy a »jót mondjunk róla, és mindent javára magyarázzunk« magas lutheri mércéjét is szem előtt tartsuk és hirdessük ebben az összefüggésben. A politikusok ezt nem tehetik, ez nem az ő feladatuk. A XX. századra szorítkozva, az agresszió ezen területeit lehet felfedezni: kolonializmus, etnikai agresszió, osztályharc, holocaust, kitelepítés. Ezek is a jelen magazin témájához tartoznak."

SZIGETHY SÁNDOR, SVÉDORSZÁG

Ablaknyitás

Látni és látszani – ez nemcsak a közlekedés egyik alapszabálya, hanem a MISSZIÓ evangélikus magazin életképességének is alapfeltétele. Szakemberek szerint egy új lap esetében, legalább három szám megjelenése után lehet csak valamiféle értékelést megkockáztatni.

Vajon *mennyire láttuk jól*, hogy éppen a *népszámlálás*, a *választás*, a *szabadság*, az *agresszió* olyan közérdekű témák, melyek kapcsán a ránk bízott speciális üzenet is továbbadható? Változatlanul kérjük és várjuk Olvasóink ötleteit: mit helyezzünk tematikus számaink fókuszába a közeljövőben? Előre csak egy számot tervezünk, mert szeretnénk, ha Olvasóinkon keresztül valóban az élet diktálná a témákat.

Szembesüljünk a másik alapkérdéssel is: vajon *mennyire látszik* az MM? Korábban már eleget keseregtem arról, mennyire nem látszunk az újságos standokon, így erről most nem akarok szólni. Úgy tűnik, manapság szinte törvényszerűen ez a sorsa a kisebb példányszámú, olcsóbb lapoknak, pláne, ha *bizonyos értékeket* képviselnek… Ebbe nem szabad beletörődnünk, de ugyanakkor vallom, és nemegyszer megtapasztaltam a rádiómissziós munkában is: ha valahol bezárul egy ajtó, Isten előbb utóbb nyit egy másikat. Ha nem éppen ajtót, legalább egy ablakot…

Apropó: *ablak*. Legyen ez az új szlogenünk: *Nyissunk ablakot a világra – nyissunk ablakot a világnak!* A mondat első felét nem kell magyaráznom. Néha már túl jól sikerül ez a fajta ablaknyitás, és jobban figyelünk a világra, mint az egész világmindenség Urára…

De vajon fordítva, hogyan áll a helyzet? Mennyire vagyunk átlátszó transzparensek a világban, akiken átragyog a felülről érkező Világosság? Mennyire láthatóak és elérhetőek a ránk bízott kincsek a *még kívülállók* számára ? Tudom, ezek között szerény, de valós értékeket hordozó eszköz ez a magazin is. Miért ne tehetnénk mi láthatóvá? Miért ne helyezhetnénk mi az ablakba, a kirakatba? Ne a lapterjesztő cégeken kérjük számon azt, ami első soron ránk bízatott.

Hála Istennek éppen a közelmúltban találkozhattam olyan Olvasóinkkal, akik felismerték ezt a lehetőséget és felelősséget. A piliscsabai médiamissziós konferencia MM-fórumán jobbnál jobb ötletek hangoztak el. Íme, csak néhány ezekből továbbgondolásra és megvalósításra.

A gyülekezet ablaka, kirakata lehet a hirdetőszekrény, ahol egyebek mellett helyet kaphat az MM is. Szegeden például a város négy pontján, ilyen formában is ablakot nyit, kirakatba kerül, jól látszik az evangélikus gyülekezet és a rábízott értékek.

Egyszerű, egyben nagyszerű ötlet a magazin elhelyezése pályaudvari és orvosi várókban, fodrászatok lapkínálatában, könyvtárak olvasópolcain. Természetesen mindez előzetes egyeztetést igényel az illetékesekkel, hiszen nem valamiféle szektás zugiratot kívánunk szétszórni…

Akik mindebben a „láthatóvá-tételben" partnereink kívánnak lenni, kérjük, jelezzék segítő szándékukat. Köszönet előre is minden ablaknyitó kézért.

GÁNCS PÉTER

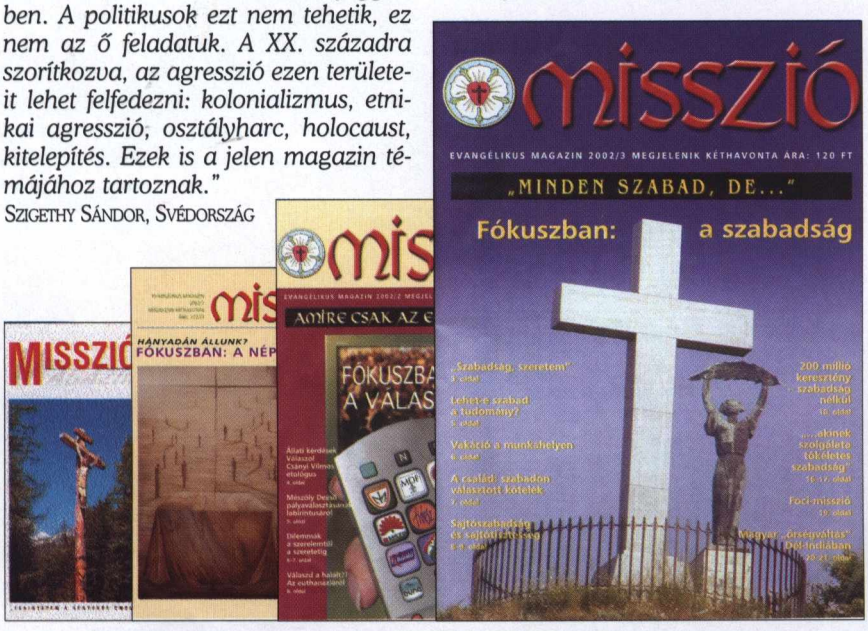

MISSZIÓ – Evangélikus Magazin: az Evangélikus Élet kéthavonta megjelenő folyóirata • 7. évfolyam 4. szám • A szerkesztőség levelezési címe: 1656 Budapest, Pf. 22. Tel./fax: 400 3057 • e-mail: evmis@mail.matav.hu • Főszerkesztő: T. Pintér Károly • Felelős szerkesztő: Gáncs Péter • Szerkesztő: Kőháti Dorottya • Művészeti szerkesztő: Szabó György • Tervezőszerkesztő: Rezessy Szabolcs • Fotó: Botta Dénes • Kiadja az Evangélikus Missziói Központ támogatásával a Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel./fax: 317-1108, e-mail: sajto.osztaly@lutheran.hu • Felelős kiadó Kendeh K. Péter • Egy szám ára 120 Ft, előfizetési díj egy évre 700 Ft • Nyomdai kivitelezés: Grafika Typopress Nyomdaipari Kft. • Felelős vezető: Farkas József • ISSN 1419-1563 • Terjeszti: a Lapker Rt.

Kissé idegesíthet, hogy most személy, közösség, nép helyett *a mi* agressziónkról van szó. Az ám! Ezzel a kényelmetlen többes számmal ugyanis a Miatyánkban már találkoztunk egynéhányszor. De ott sem legális elbújnunk a többi érintett vétkes között.

Érdekes, a latin *aggredior* eredetileg nem durva töltésű szó: *odalép, idefordul, közeledik, megy*, majd „élesbe kapcsol": *ráront, megtámad, perbe fog* a jelentése. A „fejlődés" során már ez utóbbit szokta jelenteni.

Jön a sötét modell: Kain. Mind jobban ingerli öccsének puszta léte, hiszen Ábel sikeres. Érthetetlen, sőt dühítő: miért pont őt segíti az Úr. Világos: ki kell nyírni a konkurenciát. Csak engem szerethessen apám, anyám, sőt az Isten is. *Kapni* akar, erre „rímel" neve a héberben. Akárhányszor ez bizonyul alaphangnak kicsiben és nagyban. Ám, hogy ebből kollektív öngyilkolás ne legyen, saját körein belül minden kultúra tiltja a privát ölést. Ha pedig a törzsnek/népnek akut ölhetnékje támad, ott a szomszéd, irány a hadiösvény!

„Egyetemista voltam 1914-ben, amikor kitört az első világőrület. Lázban voltunk, én is ordítottam a többiekkel: Éljen a háború! Iszonyatos nagy ökrök voltunk. Mintha valami pompásnak ígérkező sporteseményt éltettünk volna."– Elmerengett az öreg, igen békés lelkű, bölcs pszichiáter, én meg, a fiatal lelkész, meghatottan lestem szavait.

Agresszióink

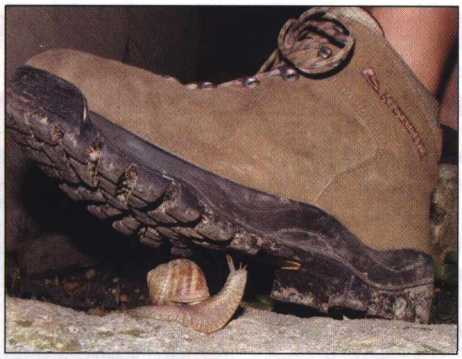

Témánkhoz hozzáfűzi *J. Scharfenberg*: az ellenség szeretete párhuzamos lehet *agresszív érzéseink és kívánságaink* megdöbbentő önkritikus fölfedezésével (bagatellizálás helyett). A bűnbocsánat befogadása hathatóan segíthet idült haragvásokban görcsoldóként. Ez lelki energiákat is felszabadít, amelyeket az ellenségeskedés addig rabságban tartott, sőt kommandósaivá alázott, hiszen hadi helyzetben zúzni-ölni egyenesen dicső dolog. Van olyan mitológia, amelyben nincsen hadisten? Óriási áttörés az Ószövetségben, amikor egy komplett hadsereget ejthetett foglyul (kardsuhintás nélkül) Izráel királya, de Elizeus tanácsát követve úgyszólván egy garden partyt rendezett nekik, fenomenális eredménnyel (2Kir 6,21–23).

Az önvédelem persze más kérdés, főként, ha gyerekekről van szó. Ajánlhatom viszont, hogy imádkozzunk például ilyesformán: *„Uram, kérlek, áldd meg világosságoddal azokat, akik engem nem találnak rokonszenvesnek, és segíts nekem is rájönnöm arra, amiben nekik igazuk van"*. Ezt akár apróhirdetésben is feladhatnám, mert kipróbáltam és bevált, ha nem is máról holnapra.

BODROG MIKLÓS
lelkész, pszichológus

„Miért ütsz engem?"

Láttam egy filmet. Akkor készült, amikor 1945-ben behatoltak a felszabadító csapatok a kegyetlenségéről híres *bergen-belseni* koncentrációs táborba. (Oda, ahol pár héttel az előtt halt meg *Anna Frank* is...) Rögzítették, amit láttak. Ez a három vagy négy perc, ez maga a borzalom, maga a döbbenet. Fekete-fehér képkockákon áldozatok százainak lemeztelenített, csontsovány teste, amint egymásra dobálva fekszenek mély gödör-sírjukban. Gázkamrák, nyitott torokkal. Ég felé nyújtott, görcsbe merevedett vékony karok. Áldozatok, akiket nem kímélt az embertelen agresszió, az arctalan gyűlölet. Arcok... *Igen, arcuk csak nekik, a halottaknak van, sápadt és néma – a tettesek szemérmesen elfordulnak. A szembenézés roppant kellemetlen dolog.*

Elfordultak akkor is, amikor a Názáreti a kereszten haláltusáját vívta. Ezt már nem akarták végignézni. Kerülték tekintetét gyilkosai. Mert Jézus szemében nem vád volt, hanem valami más, valami érthetetlen: megbocsátás. És szánalom. S ez zavarba hozta őket, a tetteseket. Hiszen addig minden „rendben" ment, forgatókönyv szerint haladt: a katonák, a nép, a farizeusok szabad utat engedtek az indulataiknak. Volt, aki csak gúnyosan kiröhögte. Más megvetése jeléül leköpte. Volt olyan is, aki fejbe verte, jól meglökdöste, vagy nagyot vert rá a bottal. A főpap udvarában egy szolga – mert nem tetszett neki az, amit Jézus mondott –, ráordított, *»hogy felelsz te«*, és erőből arcul ütötte. Végezetül, jó erősen odavágtak a kalapáccsal, hadd menjen mélyre húsába a szög. És elégedetten mutogattak rá, a töviskoronás, megcsúfolt, összevert Krisztusra: „Íme, az ember!"

WOLFGANG ERK: ELŐSZÓ A PASSIÓHOZ

Hogy mitől aktuális egy, az agresszió megjelenési formáit körüljáró lapszám – ezt, sajnos, nem szükséges indokolni. Csak üljünk le este a híradó elé. *(Íme, az ember...)* Annál bővebb kifejtésre szorul viszont a „miért" és a „mit tehetünk ellene" kérdése, illetve, a rájuk adandó válasz. Utóbbi pedig nem lehet más, mint a krisztusi megközelítés.

Holocaust, világháborúk, népirtások, terrortámadások korában nem hagy, nem hagyhat nyugodni bennünket Jézus szíven találó kérdése. *„Miért ütsz engem?"* S nem vagyunk méltók másra, mint kárhozatra, addig, amíg komolyan azt hisszük, hogy szabad ezt felelni: *„Azért, mert..."* ...mert te vagy a gyengébb, mert más a bőröd színe, mert nincs igazad, mert más istent hiszel, mert nő vagy, mert gyerek vagy, mert egyszerűen idegesítesz, mert gyűlöllek, hogy különb vagy, mint én, mert nem adod oda, mert elvetted, mert te is megütöttél, mert, mert, mert... Jézus szelíd tekintete ítél meg mindannyiunkat.

Illyés Gyula négysorosa gondolkoztasson el minden kedves Olvasót, aki úgy érzi, nincs több idő, haladéktalanul tenni kell a körülöttünk – és bennünk – élő agresszió ellen: *„Minden ütésed, átkod / Hiába ellenem / Szörnyű a fegyverem / Megbocsátok."*

KŐHÁTI DOROTTYA

Eleve bennünk él...?

Interjú Erős Ferenc pszichológussal

– Mit ért a pszichológia agresszió alatt?

– Nem létezik egy általános, mindenki által elfogadott definíció. Az agresszió másokkal szembeni támadó, erőszakos fellépést jelent – de hát sokféleképpen lehet valaki erőszakos. Létezik fizikai erőszak, valakinek a bántalmazása, de van szimbolikus agresszió is, és verbális agresszió, amikor valaki a másikkal kiabál, a másikat mindennek elmondja. Nem is egyértelműen rossz, ha agresszívan tudunk reagálni egyes kihívásokra. Léteznek olyan helyzetek, ahol szükséges és kikerülhetetlen, hogy agresszívan lépjünk fel.

– De amikor egy gyerekről vagy egy felnőtt ismerősünkről azt mondjuk, agresszív, mégsem dicséretnek szánjuk...

– Agresszív személyiségről akkor beszélünk, ha az agresszivitás személyiségvonássá lesz, tehát amikor valakit általánosan jellemez, hogy gyakran nyúl agresszivitáshoz, akkor is, ha az nem jó, nem célravezető, tehát ha az agresszivitás tartós mintává szerveződik a személyiségben. Ilyenkor az adott felnőtt vagy gyerek számára az agresszió válik a természetes reakcióvá. Megtanulja, hogy az agresszió egy általánosan alkalmazható megoldása a helyzeteknek, és ez már valóban probléma.

– Hogyan lesz valaki agresszívvá?

– Sok oka lehet, öröklött is, szerzett is. Nem mondhatjuk, hogy az ember alapvetően agresszív lény lenne. Van alapja a békés, barátságos viselkedésnek is a genetikai diszpozíciónkban. Ehhez jön aztán a környezet hatása, a családi neveltetés és minták, de a tágabb környezet is formál bennünket. Nem lehet azonban közvetlen okságról beszélni ebben a vonatkozásban sem. Hiszen komplex rendszerekről van szó. Létezik agresszió közösségi szinten is, emberek nagyobb csoportjai is mennek ebbe az irányba. Leegyszerűsítés lenne azonban azt gondolni, hogy egy agresszíven viselkedő csoport valamennyi tagja agresszív személyiség lenne.

– Elég gyakran halljuk, hogy egyre agresszívabb a világunk.

– Az élmények szintjén van ebben igazság, de csalóka benyomás ez. A média nagy tételben közvetíti felénk az erőszakos bűncselekmények, terrorakciók, háborúk képeit. Mindez régen is megvolt, de nem vált így részévé a hétköznapjainknak. Két változás megy végbe: a média által láthatóbbá válik az agresszió, és változnak levezetésének csatornái. Az ember levezetheti ugyanis az agresszióját sportok, versenyek által, és utat találhat az agresszió egyéb, békésebb megélésére.

– Mit tegyen, mit gondoljon az, akibe nagyon kevés agresszió szorult?

– Örüljön neki. Természetesen hátrányt szenved bizonyos helyzetekben, aki nagyon kevéssé agresszív. Nem tud hatékonyan részt venni a versengésben, hátrébb szorulhat. Mégis, aki nem agresszív, örüljön neki, mert a barátságos, békés természet üdítő jelenség a világban, és jót tesz neki.

ANDORKA ESZTER

HIRDETÉS

FIZESSEN ELŐ A HETI VÁLASZRA!

A polgári összefogás hetilapja

„Több mint hatezer polgári kör alakult az elmúlt hetekben, s e körök arra várnak, hogy kell-e, s ha igen, mikor cselekedni. Meg is határoztuk első feladatunkat. A polgári nyilvánosság megteremtését, amely a hivatalos – az ellenfelet támogató – média mellett a nemzet másik nyilvánosságát jelenti majd. Ezért kérek minden tagot és támogatót, hogy fizessen elő a Magyar Nemzetre, a Demokratára és a Heti Válaszra. Aki tehetősebb, keressen még egy embert, olyant, akinek körülményei nem teszik lehetővé az előfizetést, s rendeljen meg számára egy példányt."

Orbán Viktor: Levél a magyar polgárokhoz (2002. június 8.)

A polgári összefogás hívei a rendszerváltozás óta most lépnek fel a legtudatosabban: mindent megtesznek azért, hogy megtörjék a velünk szemben ellenséges médiumok tájékoztatási monopóliumát. A polgári értékekhez hű laptársainkkal együtt mi is pontosan érezzük, hogy új korszak köszöntött be. A Heti Válasz a jövőben is mindent megtesz annak érdekében, hogy a magyar hetilapok piacának egyetlen környezetbarát szabadelvű konzervatív hírmagazinjaként megbízható, korrekt elemzéseket közöljön a közélet eseményeiről – de annak érdekében is, hogy a Heti Válasz minden egyes cikke világosan kifejezze azt a szellemi pozíciót, amelynek képviseletére jó egy éve vállalkoztunk. ***A legszorosabb kapcsolatot akkor tudják velünk kiépíteni, ha a mellékelt előfizetési szelvényt kitöltve előfizetnek a Heti Válaszra.*** Ha így döntenek, hitünk szerint egy méltóságteljes szellemi erődemonstráció részeseivé válhatnak: világosan kifejezhetik, hogy a polgári Magyarország értékei mellett állnak.

MEGRENDELŐLAP

A megrendelőlapot szíveskedjenek eljuttatni a Heti Válasz kiadójának címére:

- *1062 Budapest, Andrássy út 125.*
- *Telefon: 06-1-461-1407*
- *Fax: 06-1-461-1462*
- *e-mail: megrendeles@hetivalasz.hu*
- *www.hetivalasz.hu*

Név: .....

Irányítószám, helység: .....

Utca, házszám: .....

Telefonszám: .....

Megrendelem a HETI VÁLASZ című lapot ..... **példányban.**

Előfizetési díj: ☐ negyedévre 2058 Ft ☐ fél évre 4116 Ft ☐ egy évre 8232 Ft

Az előfizetési díjat a kiadó által postázott csekken fizetem.

Aláírás: .....

20% kedvezmény

A Gyermek és az agresszió

FRENKL SYLVIA
pszichológus

Napjainkban eluralkodott körülöttünk az agresszió. Soha nem tapasztalt gyakorisággal érzékeljük és szenvedjük el a legkülönbözőbb támadásokat. Úgy tűnik számomra, hogy a harmadik évezred a zabolázatlan indulatok, a kevéssé szocializált-humanizált ösztönök rabszolgaságában sínylődik. Azt nem tudom, hogy Istenfélő lélekkel, a hitre és a szeretetre nevelés légkörével megváltoztatható-e a saját maga elpusztítása felé rohanó emberiség sorsa, de abban bízom, hogy a mikrokörnyezetben, családunkban, munkahelyünkön képesek vagyunk tenni az agresszió sodrása ellen.

Kérdésünk az, hogyan változtatja meg a gyermek lelki fejlődését az őt ért agresszív hatás, és magatartásában-viselkedésében ez miként nyilvánul meg.

Nevelés – nem lehet elég korán kezdeni!

Az agresszió mint viselkedési forma, mint késztetés, valamilyen mértékben és formában velünk születik. Ez például a rivalizáció jelenségében is tetten érhető, ami bizonyos mértékig a létfenntartás biztosítéka. A velünk született ösztönök erőssége személyenként igen különböző, a szelíd, nyugodt gyerek testvére sokszor indulatosan „vad", de ő is melegszívű és érzékeny. Kétségkívül könnyebb dolga van a szülőnek a kevésbé „ösztönerős" csemetéjével, de a későbbiekben fordulhat a kocka. Már a legkoraibb anya-gyermek időszak is igen nagy jelentőséggel bír az ösztönök nevelése, a humán szocializáció szempontjából.

A vizsgálódások szerint csak a zavartalan kielégülést biztosító anya-csecsemő kapcsolat teszi lehetővé, hogy a személyiségbe a „jó kapcsolat" érzése épüljön be. A szükségleteiben, érzelmi igényében akárcsak relatíve elhanyagolt kisbabából könnyebben válik szorongó, depressziós gyerek. Mivel a feszültség és szomorúság aránytalanul megterheli a gyermek én-erejét, védekezésül belső rossz érzései ellen, kifelé fordítja az addig bent lévő nyugtalanságát, és agresszívvé válik. Sok esetben olyankor is, amikor erre semmi – mások számára érzékelhető – oka nincs.

Az agresszió kialakulása gondot akkor jelent a környezetnek, ha destruktívvá válik. Jól nyomon követhető, hogy a szülők közötti feszült kapcsolat, de pláne a gyűlölködés, egymás bántása és megalázása, hogyan teszi szorongóvá, bizonytalanná a gyereket. A gyerek számára a biztonságos szülőkapcsolat, amelyben neki is helye van, sok mindenre gyógyszer. Ez nem azt jelenti természetesen, hogy egy kudarcra, tehetetlenségre, akadályoztatásra ne reagálna heves indulatokkal. Hiszen ez hozzátartozik a személyiség dinamikus működéséhez.

Most nézzük meg, hogyan hat a gyerekre a környezetéből őt érő valódi vagy virtuális agresszió, támadás, kegyetlenkedés.

Brutalitás és szörnyek a képernyőn

Az agressziót közvetítő virtuális valóság, ami a tv képernyőjéről, vagy a különböző komputeres harci játékokon keresztül éri a gyereket, mind indulatot, heves izgatottságot kelt benne. Félelmeit, amit benne gerjeszt a film vagy a játék, nem ő maga próbálhatja meg leküzdeni, hanem a hőssel azonosulva lesz „győztes". Rengeteg félelmet hordoznak a mai gyerekek magukban, amik szinte apokaliptikus, ősi érzéseket mobilizálnak. Az ösztön, álomvilág szörnyei elevenednek meg az említett filmekben és játékokban, sokszor olyan formában, ami a megbomlott elme szüleménye lehetne. A virtuális valóság a gyerekek fantáziájában életre kel és helyet követel ma-

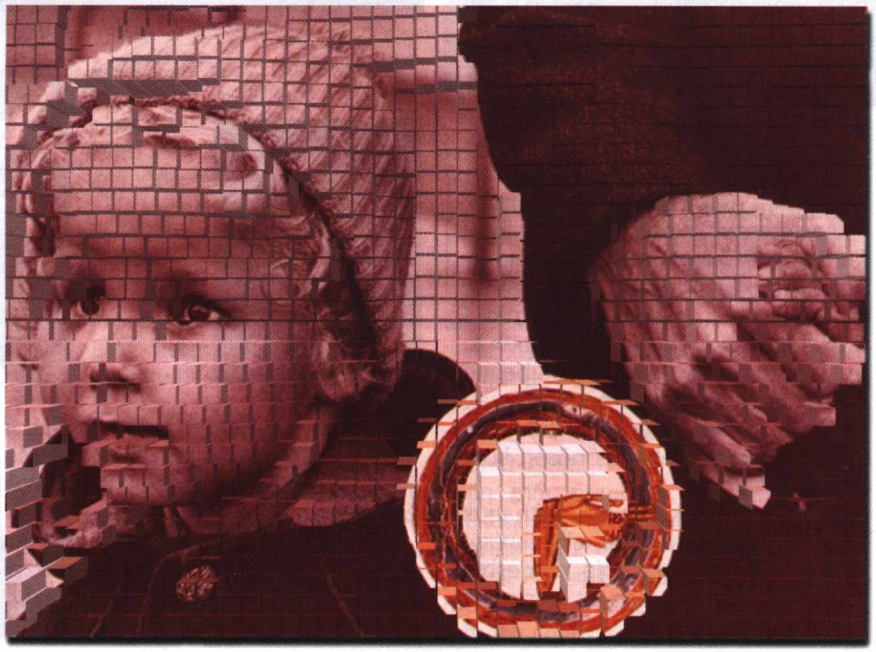

>>>

gának. 11-12 éves korig nehéz a gyereknek különválasztania a realitást a fantáziától, illetve a filmen látottaktól. A napjainkban egyre gyakoribb és rémisztőbb gyermek-kriminalitás, minden bizonnyal összefügg ezzel. Már a kiskamaszok is – megfelelő szülői háttér hiányában – megvalósítják felbolygatott fantáziájukat, a leterhelő, nyomasztó, pánikkeltő rémségeket. A gyermek, serdülő számára az elviselhetetlen feszültségek lereagálásának módja a „kicselekvés" (acting out). Ez azt jelenti, hogy amikor valaki feldolgozatlan indulatait valamilyen inadekvát cselekvésben vezeti le. Gyerekeknél ez verekedésben, „rosszalkodásban" vagy – később – aszociális viselkedésben nyilvánul meg.

Agresszió – testközelben

Tudnunk kell azt is, hogy a gyerek reális környezetében közvetlenül átélve (esetleg éppen szülei, tanárai részéről) az agressziót, szintén sérül. Különösen akkor, ha kiszolgáltatva érzi magát, ha „azonosul a támadóval". Azaz ő maga is agresszívvé válik, mint az, akitől el kell szenvednie az agressziót.

Gyakori példa, hogy az apa, akit gyerekkorában vertek, felnőttként helyesli ezt a nevelési módszert, tehát azonosult saját apja durvaságával. Az agresszorral való azonosulás érvényesül akkor is, amikor horror- vagy akciófilmet néz a gyerek, melyben azt látja, hogy brutalitással, erővel lehet csak győztessé, sikeressé válni. És nem utolsósorban így képes legyőzni a saját énjét elöntő szorongásokat.

Miért könnyebb indulatosnak, támadónak lenni, mint türelmesnek, megértőnek, kudarcot elviselőnek? Hiszen, ha nem ez lenne a könnyebb, a „szélesebb" út, nem ezt választaná a gyermek – és a felnőtt – oly gyakran!

Az agresszió, a düh, a negatív indulatok kiéléséhez nem kell a személynek kontroll alá vonnia önmagát. Az önszabályozás, lelkiismeret és morál által diktált törvényeket figyelmen kívül lehet hagyni. A kontrollált, belátó, mások igényeit tiszteletben tartó kapcsolatok, viselkedési módok lelki energiát igényelnek, különösen konfliktushelyzetben.

A tapasztalatok alapján állíthatjuk, hogy a hittel, belátással, elismeréssel nevelt gyerek agressziója mederben tartható, és nem csap át destruktív cselekedetekbe.

Családon belüli erőszak

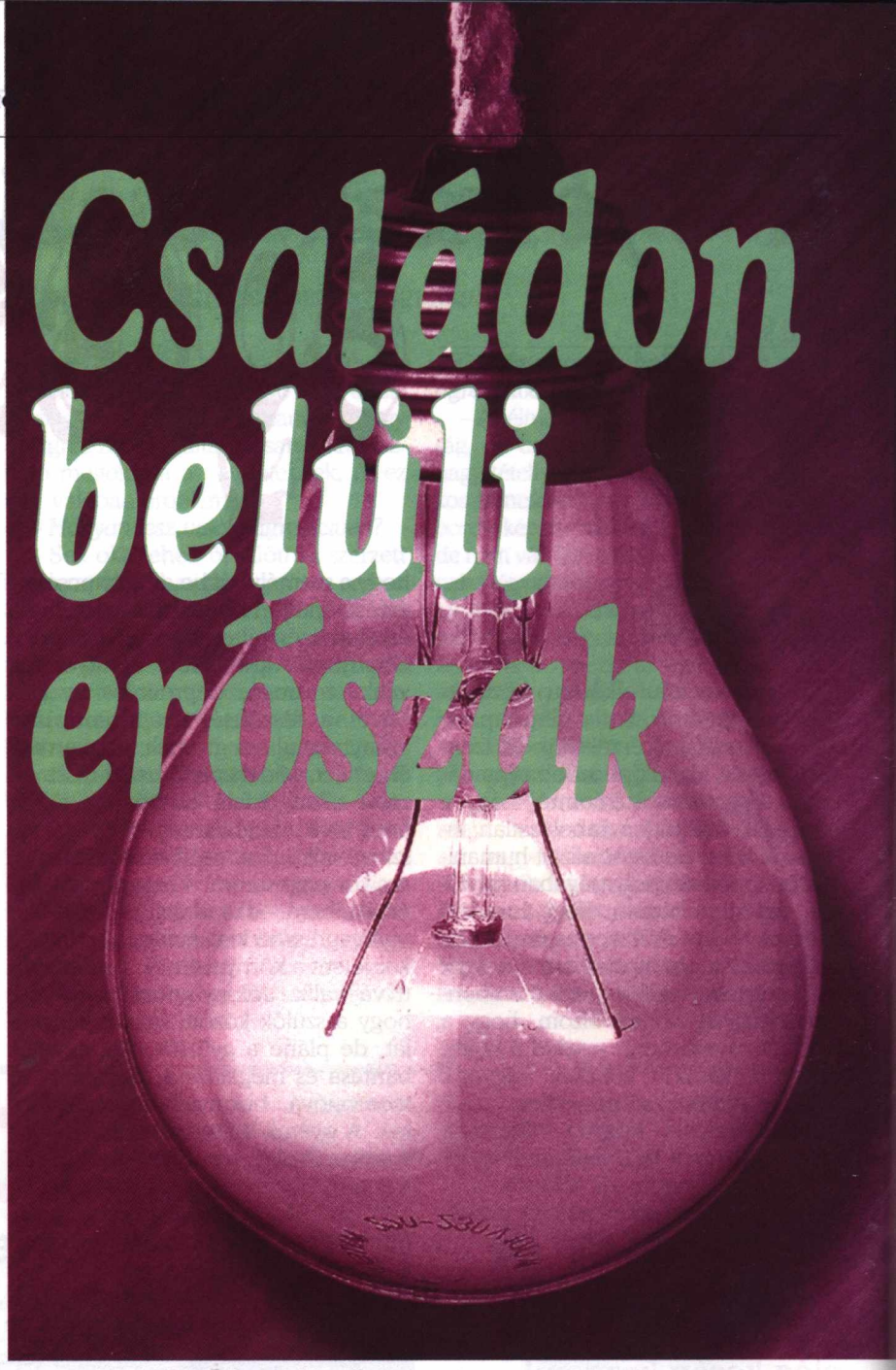

B. PINTÉR MÁRTA
lelkész, a Női Misszió vezetője

Fent ülök magasan a konyhai stelázsi tetején… Apu lent áll és vigyorog. Miért? Miért örül mindig ennyire, ha sírok és félek?

Megmoccanok, mire inogni kezd az egész polc… Kinyújtom apu felé a kezemet, hogy emeljen le innen! De ő begurul: „Ne fészkelődj!" – förmed rám. A rémülettől már nem sírok, hanem bömbölök. Erre apu megint vigyorog. … A fényképezőgépet hozza.

Az arcom elé tartom a kezemet, megpróbálok elrejtőzni. „Kezeket le!" – mordul rám apu röviden.

Szót fogadok, természetesen szót fogadok. Ki tudja, mit tenne különben... Egy villanás – megint lefényképezett. Hány fényképen örökítette meg már a kínzásomat és megalázásomat?!…

Mindez Németországban történt – gondolhatja megkönnyebbülten az olvasó. Hiszen az iménti részlet *Katrin Weber* 1995-ben írott vallomásából való, amely az *Ethos Kiadó* jóvoltából *Vége a hallgatásnak* címmel magyarul is megjelent. Az ott leleplezett bűntett, a gyermekbántalmazás, a családon belül terjedő erőszak azonban Magyarországon is jelen lévő, súlyos

probléma. Sokáig csend és hallgatás övezte. Néhány éve kerültek csupán nyilvánosságra a gyakran hihetetlennek tűnő statisztikai adatok.

Itt az idő, hogy megtörjük a hallgatást

Megalapozott becslések szerint ma Magyarországon legalább egymillió nő, és a hozzá tartozó gyermek találkozik az erőszak valamely formájával otthonában. Ez lehet fizikai brutalitás, testi fenyítés, szexuális vagy lelki bántalmazás, megfélemlítés. A gyilkosság áldozatául esett nők kétharmadát saját férjük vagy társuk öli meg. A testi sértések 40 százalékát a családban követik el (Tóth Olga: Erőszak a családban 1999. június). Bár van példa arra is, hogy egy férfi esik áldozatául az otthoni erőszaknak, az esetek 95 százalékában azonban a nőket és gyermekeket érintő problémával állunk szemben.

Szakemberek szerint a latencia ezeknél a bűncselekményeknél a dolog természetéből adódóan igen magas: az ismertté vált esetek számánál akár 10-12-szer magasabb előfordulást lehet feltételezni. Hivatalos adatok szerint például 1997-ben 719 esetben volt gyermekkorú (1-14 év közötti) sértettje az úgynevezett „házasság, család, nemi erkölcs elleni bűncselekménynek". Ez a szám rendkívül magas, hiszen csak a jéghegy csúcsát mutatja be. A bántalmazott félnek nehéz beszámolni az esetekről. Sokszor nem is tudják, hogy kit keressenek meg a problémájukkal, hiszen a kívülállók gyakran éppen őket, az áldozatokat hibáztatják.

Az egyik civil szervezet, az 1994-ben alakult *Nők a nőkért az erőszak ellen*. Állandóan hívható ingyenes segélyvonalán (80/505–101) jogi, orvosi és lelki segítséget ad a hozzájuk forduló asszonyoknak. Az ő felméréseik szerint a 14 éven felüli nők fele szenved valamilyen bántalmazástól ma Magyarországon.

A Magyarországi Evangélikus Egyháznál a *Női Misszió Osztálya* vállalta fel, hogy megtöri a hallgatást, és az eddig tabuként kezelt témáról nyíltan szót emel. Az Evangélikus Élet hasábjain és a Női Missziói körlevelekben megjelentetett írásokon túl, a konferenciáik, egyéb rendezvényeik szinte mindegyikén előkerül a családon belüli erőszak leküzdésének kérdése. Feladatuk nem csupán a döbbenetes – keresztény közösségeket sem kímélő – valóság feltárása, hanem annak a megtalálása, hogy miként válhatnának a gyülekezetek – vagyis az egyház maga –, a gyógyulás, az oltalom helyévé.

De mit tehetünk mi?

Ennek az írásnak a korlátozott terjedelme nem ad lehetőséget mélyebb elemzésre és a terápia részletes bemutatására sem. Három területet azonban kiemelek, ahol munkálkodnunk kell, hogy a rászorulóknak valóban segítségére lehessünk.

A bizalom légkörét kell tudnunk megteremteni. Katrin Weber szívszorító vallomásában utal arra, hogy számos alkalommal állt közel ahhoz, hogy megnyíljon és beszéljen a megaláztatásairól. De valami mindig viszszatartotta. Úgy érezte, nem hinnének neki. Vagy az empátia hiányát tapasztalta. *„Ha konkrétabban kérdezett volna ...elárultam volna a titkomat"* – írja az egyik orvosáról. A jószándék, sőt még a szeretet önmagában sem elég, hogy a bizalom légköre kialakulhasson, és a sérült lelkűekhez utat találhassunk. Tudatos odafigyelésre, de azon túl tanácsadói képzéseken való részvételre van szükség. Ezt szolgálják a nőkonferenciáinkon elhangzó előadások, foglalkozások, és különböző civil szervezetek által indított tanfolyamok.

Az imádság erejével

Békességteremtésre kell nevelnünk önmagunkat és környezetünket. Nekünk kereszténynek nem az a feladatunk csupán, hogy a gonosz munkáit leleplezzük, hanem az, hogy Isten

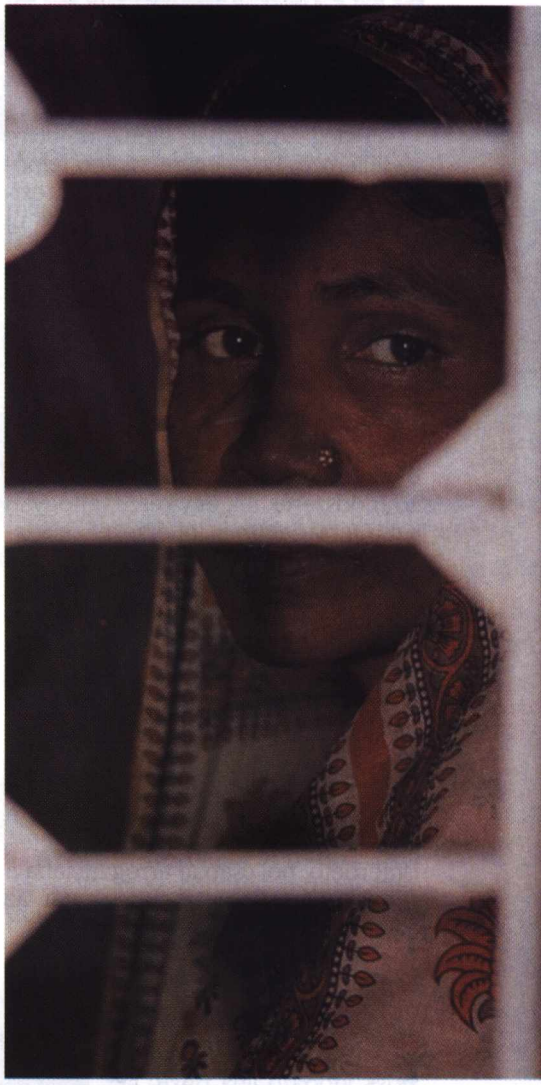

szabadításáról bizonyságot tegyünk a világban. Hitünk lényege, hogy tudjuk: Krisztus erejével úrrá lehetünk a bennünk is lappangó erőszak, agresszió felett. Tudatosan kell erősítenünk és felkészítenünk magunkat a konfliktusok kezelésére.

Az imádság erejét sem szabad lebecsülnünk. Ami emberileg megoldhatatlannak tűnik, az Istennél lehetséges. Az idézett könyv szerzője, Katrin Weber életét – akit apja 8 éves kora után már nemcsak kínzott, hanem szexuálisan is zaklatott – egyetlen mondat változtatta meg: *„Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól." (1Jn 1,9)*

Üzleti haszonszerzés bármi áron

avagy Pál apostol, az egyéni vállalkozó

– Véleménye szerint miért ilyen az üzleti világ, törvényszerű-e, hogy csak agresszív eszközökkel lehet „állva maradni"?

– Piacgazdaságban élünk, amelyre az jellemző, hogy egyre inkább felpörög az üzleti élet, nő az elérhető extraprofit, villámgyorsan alakulnak új cégek, s ez azzal is jár, hogy a kísértések lehetősége nő. Mára a kimagaslóan nagy profit sok esetben elérhető álom a volt szocialista országokban is. Van tehát lehetőség a csalásra is: etikátlan eszközökkel is lehet extraprofithoz jutni. Aki ezzel a jelenséggel nem találkozik, az nincs is benne az üzleti életben. Ezeknek az üzleti előnyszerző módszereknek egy része, ahogyan ezt a társadalom is jól érzékeli, kifejezetten *üzleti arrogancia*. Nem a rámenősség, a határozottság a baj, félreértés ne essék, hanem *az erőszakosság, amely a másik fél kárán akar boldogulni*. Rámenősnek és határozottnak lenni szabad, addig, amíg az nem válik etikátlanná. De hol a határ, kérdezhetjük? Írott, íratlan szabályok egyaránt vannak, de vajon odafigyelnek-e rá, követik-e a cégek, a vezetők? Én úgy látom, és azt vallom, hogy jól felismerhető, hol csap át arroganciába a rámenősség. Érzékelhető a határ az üzleti etika esetében.

– Mi a helyzet nemzetközi tekintetben? Önnek erre is van rálátása.

– A KEVE Társaság európai és globális szövetségében én látom el a magyar delegátus szerepét, így minden évben több alkalommal is van lehetőségem arra, hogy beszámolókat halljak többek között ebben a témában is. Külföldi vezető kollégáim nagyon hasonló kísértésekről panaszkodnak. Mégis azt kell mondanom, hogy a helyzet a volt szocialista országokban a legkiélezettebb. Itt az íratlan etikai szabályok még nem működnek. A magyarországi helyzet még úgy-ahogy elfogadható, de a nyugati országokhoz képest ezen a téren alulfejlett. Összeomlott egy gazdasági/társadalmi modell itt Kelet-Közép-Európában, és szabad teret kapott mindenfajta kezdeményezés. Míg nyugaton egy erkölcstelen húzásba bele lehet bukni, nálunk a nyilvánvaló etikátlanság a legtöbb esetben nem vezet egy cég bukásához. „Az üzleti becsület", „az adott szó" sajnos csak elméletben ismert, gyakorlatban nem igazán alkalmazott erény. A világi cégek is ebbe az irányba mennek, de a keresztény vezetők is erre panaszkodnak. A multinacionális cégek sem kivételek ez alól. Arroganciának egyébként azt nevezem, mikor nemtelen eszközökkel szereznek meg egy munkát, érzelmi zsarolással, vagy egy versenytárgyaláson lépnek fel arrogáns stílusban. A cél pedig, hogy ellehetetlenítsék, kiszorítsák a másikat.

Az agresszió nem „csak" a bűnözéssel egyenlő: olykor álruhákat ölt, és belopakodik a mindennapokba, úgy, hogy szinte észre sem vesszük, és már áldozataivá is váltunk. Az üzleti élet különösen is aláaknázott terület, hiszen a nagy profit elérése érdekében

sokszor nemtelen eszközöket vetnek be a cégek. De agresszió az is, ha egy kétértelmű reklámkampány akaratlan szemlélői vagyunk a tévé előtt ülve. Kérésünkre *Steiner Józseftől*, a *Keresztény Vezetők és Üzletemberek Társaságának* (KEVE) vezetőségi tagjától nemcsak pontos elemzést, de hiteles útbaigazítást is kaptunk.

– Nagy kérdés a globalizáció és az agresszió kölcsönhatása. Vajon kedvez-e az előbbi az utóbbinak, vagy a tágas tér mindenkinek hagy helyet?

– Eleinte azt hittük, hogy tisztább helyzet fog kialakulni. *Sajnos az álmok szertefoszlottak: az üzleti etikátlanság tovább virágzik a globalizációban.* Csak más köntösben jelentkeznek a problémák. De továbbra is jellemzőek a nem erkölcsi alapon hozott döntések. Ami megdöbbentő: a globalizált vállalatok arctalanná váltak. Nem kell az alkalmazottaik előtt felvállalniuk a döntéseket, akár egy elbocsátást sem. Arra hivatkozhatnak, hogy „a külföldi tulajdonosi bizottság döntött így, a részvényesek" stb. *Valaki, valahol, nem pedig egy konkrét személy, aki szembenézne. Ez is kedvez az agressziónak: nem kell vállalni a felelősséget.* Egy multicég hazai ügyvezető igazgatója szinte alig bír valódi döntési joggal, neki is kívülről adják az utasításokat. Ez sok konfliktus forrása lehet még a jövőben.

– Nagyon pesszimisták lettünk így az interjú végére... Tényleg ilyen rossz a helyzet?

– Egyáltalán ne legyünk pesszimisták! Inkább gondolkozzunk lehetőségekben! Meggyőződésem, hogy a rossz tendenciák ellenére, felismerve a saját küldetésünket, igen sokat tehetünk. A KEVE Társaság négy működési elve közül hadd idézzem az egyiket: a hitvallásunk és az életgyakorlatunk legyen teljes összhangban egymással. *Mi, keresztény üzletemberek, a magunk vállalkozásaiban mutassuk meg és éljük meg, hogy Jézus Krisztus itt is, ebben is Úr lehet – de Ő ide sem tör be erőszakosan, ahogy életünk más területeire sem.* Ez nagyon egyszerűen valósul meg a hétköznapokban: *üzleti döntéseink, vezetési gyakorlatunk összessége által adjuk az Ő kezébe a hatalmat – vagy éppen vesszük ki onnan.* Pál apostol azt írja a Filippi 2,15-ben, hogy egy „elfordult és elfajult" nemzedék között kell igazán világítania Isten elhívott népének. A sötétben messzire ellátszik a fény, úgyhogy én optimista vagyok.

K. D.

Aki nem sportszerűen küzd...

FRENKL RÓBERT
orvosprofesszor

Látszólag a sportban benne van az agresszió. Különösen a küzdő, illetve önvédelmi sportokban. Valójában ahhoz képest, hogy különösen a nemzetközi szintű élsportban, de a hazai bajnokságokban is, milyen összegű pénzek mozognak, kevés a sérülés, kevés az olyan károsodás, amit az agresszió számlájára lehetne írni. Ennek egyik oka a szabályok által nyújtott védelme a sportolóknak. A szabályok szigorúan tiltják és büntetik az agressziót.

De talán még lényegesebb – és ez az ami igazán örvendetes – a másik tényező. A fiatalokat az első edzéstől kezdve sportszerűségre nevelik az edzők. Részben azért, mert ez így tisztességes. A sport az ellenfél megbecsülésére és arra nevel, hogy csak az a siker ér valamit, amit tiszta eszközökkel értünk el. De azért is a korrekt küzdelem az eszménykép, mert aki agresszív, tisztátalan eszközökhöz folyamodik, nem jut messzire. Ahogy az Írás mondja, nem koronáztatik meg, aki nem szabályszerűen küzd.

Van az agressziónak olyan formája, ami senkinek nem árt, viszont lényeges a teljesítményben. Arról van szó, amikor a versenyző „haragját" mintegy feldolgozza, szublimálja a sportban. A súlyemelő haragszik a súlyra, amit fel kell emelnie, a kerékpáros a biciklire, amit hajtani kell, a dobóatléta a diszkoszra, vagy a kalapácsra és így tovább.

A sportolás, mint tevékenység és az agresszió kapcsolata tehát minden vonatkozásban kordában tartható, kezelhető.

A valódi gond, ha tetszik, a valódi sporttal összefüggő agresszió, a nézőtereken észlelhető. Itt bizony világunk mély feszültségei nyilvánulnak meg, és az elmúlt fél évszázadban talán nem is volt nagyobb, már-már magát a sportot is fenyegető gond ennél. Halálesetekkel, sok-sok sérüléssel járó igazi tragédiák zajlottak főként a labdarúgópályák nézőterein, de olykor akár a mérkőzések előtt és főleg után a stadionokat környező utcákon, de világvárosok belső negyedeiben is.

Összetett jelenség ez is. Egyéni kudarcok, mint a munkanélküliség, magánéletbeli csalódások, tömeges elégedetlenség, kisebbségek iránti, netán felkorbácsolt indulatok, mindmind szerepet játszhatnak a sporttal kapcsolatos, de valójában tőle nemcsak független, hanem teljességgel idegen jelenségekben. A tömegben el lehet tűnni arc nélkül, lehet a kese-

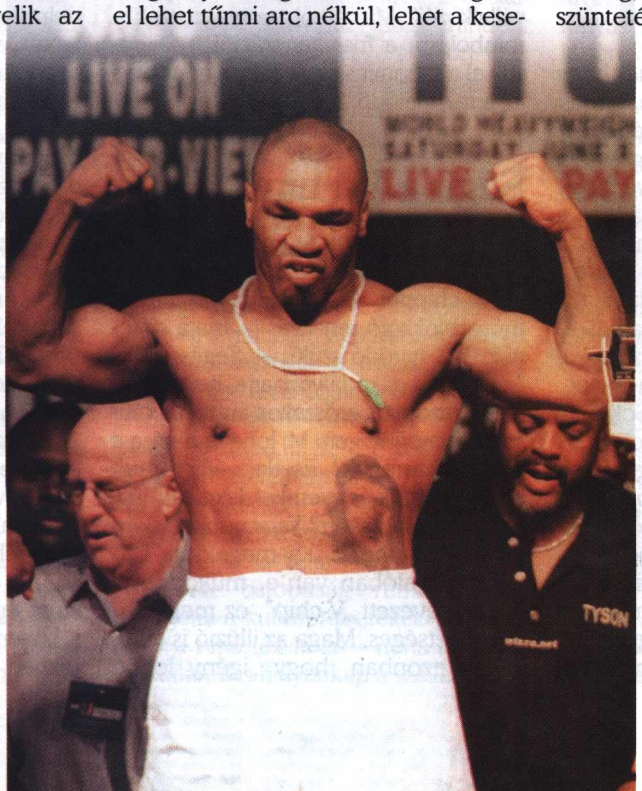

rűséget indulatba önteni, bűnbakokat keresni és találni. Minden országban sajátos feladat a nézőtéri agresszió megfékezése. Bármennyire is tünet, tünetcsoport ez, következménye számos meg nem oldott társadalmi kérdésnek, de ez nem jelenthet mentséget az agresszióra. Ez az az eset, amikor bár természetesen fel kell figyelni az agresszió üzenetére, de mint tünet ellen is a leghatározottabban fel kell lépni ellene. Az, hogy vannak gondok, hogy valakit bánat ért, nem ad felmentést az agresszióra. A futball őshazájában nem volt más lehetőség, mint bármilyen nagy anyagi ráfordítással teljesen biztonságossá tenni a stadionokat. Ennek az a módja, hogy senki ne tűnhessen el a tömegben, ne garázdálkodhassék arc nélkül, felelőtlenül. Erről gondoskodik a beléptetőrendszer és a videokamerák. Segítségükkel néhány rendbontót kitiltottak a pályákról, a többiek okultak ebből. Olyannyira, hogy meg lehetett szüntetni a játékteret a nézőtértől elválasztó kerítést.

Az igazi megoldást természetesen az okok – a szegénység, a munkanélküliség, az alkoholizmus… – megszüntetése jelentené. De az emberi természet, jó körülmények között is hajlamos – főleg, ha nem elképzelése szerint alakulnak a dolgok – agresszióra. Ezért kell őrködni azon, hogy a sport művelőinek és nézőinek egyaránt örömet szerezzen. A legjobbak példája mintát adjon, az egészséget védő, a szabadidő hasznos eltöltését jelentő testedzésre serkentsen. Persze olykor a passzióból vetélkedők, például a teniszezők is csaknem ölre képesek menni egy-egy labdamenet után, vitatva, hogy kint volt, vagy érvényes helyen pattant-e a labda.

Emberek vagyunk. Nem árt az óvatosság, a szerénység, az önkontroll, olykor a bűnbánat.

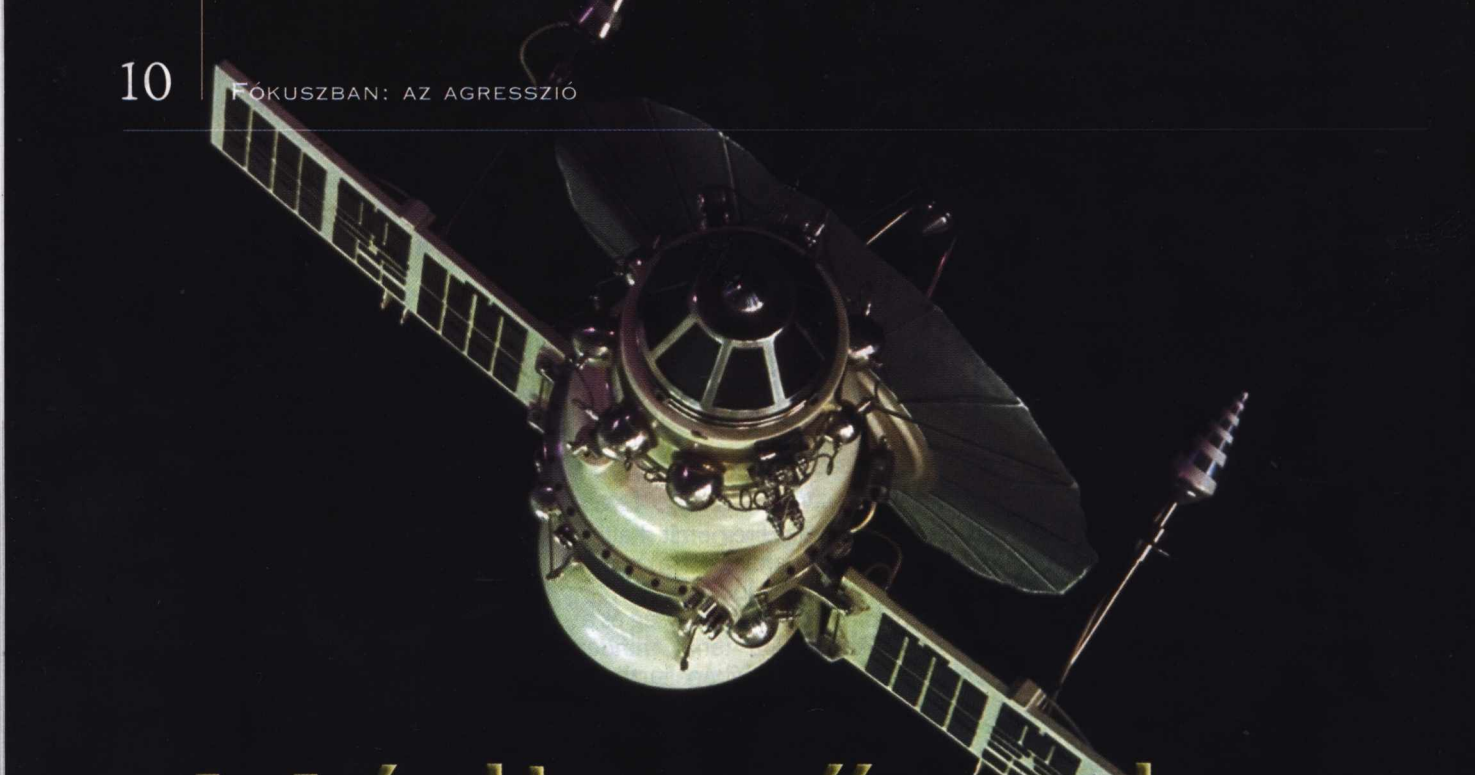

Médiaerőszak

MOLNÁR PÁL
újságíró

„A televízió egyik nagy érdeme, hogy visszaviszi a gyilkosságot, oda, ahová való: a családi otthonba." A vérlázítóan cinikus kijelentést állítólag *Alfred Hitchcock* tette. Jól érzékeltetve, hogy nemcsak a gyilkosságok látványa, a verekedések hanghatása rombolja a közönség – benne a fiatalok – lelkét.

Pusztíthatnak a média közvetítette agresszív gondolatok is. Hazánkban 1997 óta működhetnek a földi sugárzású kereskedelmi – vagy ahogy a köznyelv nevezi őket: „gagyi-televíziók". Sokan a bűnügyi filmek véres jeleneteiben látják e televíziók legaggasztóbb veszélyét. S ilyenekkel a kommersz műsorkínálat szinte leönti a társadalmat. A képernyő órákon át hírverést nyújt a bűnnek. Reklámozza az erőszakot. Népszerűsíti a nyers agressziót. S az aggodalom jogos.

Az amerikai krimik az izomagyú utcai harcosoknak és az éles eszű, kíméletlen maffiavezéreknek egyaránt mintáját adják. S a gyermeknemzedék, mely egykoron Cooper, Verne vagy Gárdonyi regényein nőtt fel, ma kábszerterjesztők és rendőrök egymás elleni küzdelmeiből, bérgyilkosok cselszövéseiből építi föl élményvilágát. Még alantasabb – csaknem sátáni – módszer, hogy kifejezetten gyermekeknek szánt rajzfilmeket gyártanak egyes álomművekben, beledolgozva azokba az agresszióra való késztetést. Vajon mit tervezhetnek a tudatipar e vállalkozói? Mi célból programozzák a rombolásra a friss generációkat? – játszik el a csöppet sem kellemes gondolattal a szemlélődő.

Segít a V-chip?

„Amerikában 1998 óta minden eladott készülék fel van szerelve egy úgynevezett V-chippel, »erőszakchippel«, amely műsorblokkoló rendszer" – írja a sajtónak egy aggódó szülő. – „Segítségével az anya megakadályozhatja, hogy gyermeke bizonyos erőszakos, erotikus műsorokat megnézzen. Mi lehet a hatása a házi cenzúrának? Esetleg állandósult háború szülők és gyerekek közt a műsorok láthatási jogáért? Vagy netán ez lenne a gyerek/média-ügy megoldása?"

Hogy valóban van-e, működhet-e az úgynevezett „V-chip", ez meglehetősen kétséges. Maga az illúzió is érzékelteti azonban, hogy „igény lenne rá", de aligha lehet emberi bajokat pusztán technikával megoldani. Vélhetően a családi otthon szelleme, hangulata az, ami a gyereket V-chip nélkül is visszatartja az agresszió bámulásától. Nem hagyható el azonban a védekezés másik fortélya: azaz üzletkötni kell a gátlástalan műsorszolgáltatókkal, a bénult médiahatósággal, és a korrupt – mert a rombolást lehetővé tevő – politikával.

Az az „érv", amely szerint a kereskedelmi médium azt sugározza, amire igény van – teljesen elfogadhatatlan. Ilyen értelemben a televíziók maguk rendezhetnének újabb és újabb szeptember 11-i akciókat. A New York-i toronyépületek lerombolása ugyanis csúcsnézettséget ért el: tömegek csüngtek a képernyőn még napok multával is. Lefizethetnének családokat, hogy azok dobják oroszlán elé gyermeküket vagy öregjeiket – a magas nézettség szavatolva lenne. És sztárrá válhatna az üresfejű riporter, aki közvetítené a betonfalak összeomlását, az arénában látható valós vérfürdőt.

„A média hatásait vizsgáló szakemberek egy része, a katarziselmélet képviselői vallják: a gyerekek az agresszív tartalmú tévéműsorokban kiélik, levezetik a bennük felgyülemlett frusztrációt. Az ellentábor, a behavioristák viszont épp ellenkezőleg, úgy gondolják, a képernyőn látott erőszak kelti a gyerekben a feszültséget és az agresszivi-

➤➤➤

tást, melyet aztán kénytelenek levezetni a való életben" – írja a szakirodalom.

Egyértelmű, hogy a katarziselmélet képviselői – néhány jóindulatú butát kivéve – a média korrumpáltjai. Ők azok, akik ideológiát gyártanak a legvadabb ostobasághoz is, s ezt pökhendi módon képviselik is – majd sorakoznak a kasszánál. Ismerjük ezt a típust a globalizációs front más ütközeteiből. Ők magyarázzák meg a társadalomnak, hogy kifejezetten jó, ha külföldiek vásárolják meg a stratégiai közvagyont, ha idegenek ülnek a hazai vállalatközpontokban, ha elárasztják az európai országokat az ázsiai, afrikai segélyezettek. Ők magyarázzák meg például a dán társadalomnak, hogy ha Dániában egy török és egy arab bevándorló összeverekedik, akkor ezért a dánok a hibásak, mert ők „frusztrálják" a migránsokat. És alighanem a média agresszivitásának alig kifogásolt, pedig mindennél ártalmasabb fajtájához érkeztünk. A szellemi perverziót, az intellektuális környezetszennyezést ugyanis a média közvetíti. A társadalom elbutítása csakis a média által lehetséges. Magányos küldetéstudatosok legfőljebb szűk baráti körben pusztíthatnak.

Intellektuális környezetszennyezés

A magyarországi kereskedelmi televíziók alighanem többet ártanak a szellemi környezetszennyezés politikai válfajával, mint az ugyancsak szellemi környezetkárosítással járó gengsztersorozatokkal és szappanoperákkal. A ferdítések, elhallgatások, az idegen stílust erőltető gesztusok kifejezetten agresszív beavatkozásoknak tűnnek. Olyanoknak, amelyek egy kultúra mindannapjaiban – akár fájdalmasan, akár észrevétlenül – rombolnak.

A kereskedelmi televíziók megjelenése maga is egyfajta gazdasági, politikai agresszió eredménye volt. Akkor, 1997-ben két baloldali párt alkotta a kormánykoalíciót Magyarországon. Bizonyítani aligha lehet, de talán nem is érdemes: a két párt megosztozott a csatornákon, s némileg sértve a paragrafusokat: az egyik közszolgálati csatornát, az akkori MTV 2-es adását szatellitre száműzte, hogy helyet csináljon a földi közvetítőláncon egy új kereskedelmi adásnak.

Agressziónak minősíthető az is, hogy ezáltal szinte végérvényesen két baloldali filozófiának betonozták be a televíziós műsorszolgáltatást, kirekesztve az európai szellemi irányzatokat. Némi agressziónak illett be az is, hogy az állami televíziót a privatizáció körüli hónapokban igyekeztek – politikai rafinériával – lezülleszteni, ezáltal is átkergetve a nézőket az új „gagyi" adásokhoz.

Az új csatornákon zavartalanul áradni kezdett a szellemi agresszió. A kultúra önmagából való kiforgatása napi gyakorlattá vált. Már a magyar nyelvtől idegen hangsúlyozás, a rossz kiejtés is egyfajta támadás az európai művelődés ellen. Olyan mégpedig, amit ráadásul csak alig vesz észre a közember. Legfeljebb gyermekeit találja valamennyire furcsának egy idő után. Legfőljebb nem tudja, mitől lett feszültebb ő maga valamennyivel, miért áll föl hátán a szőr, mióta a hírműsor elkezdődött. Az újdonság, az új arc, új stílus lenyűgözi, a primitívséget – mivel a képernyőről jön – elfogadja, sőt mintának is tartja egy idő után. A rossz kiejtés, a hibás hangsúlyozás mellett a nyelvhelyességi hibák tömegét – melyet egyébként nemcsak a műsorvezetők, hanem a politikusok is gyakorolnak – pár hónap után garantáltan nem veszi észre a kevéssé vájt fülű néző, hallgató.

Agressziónak illik be az a kiüresedett arckifejezés is, amellyel a gagyi televíziók új sztárjai a híreket ismertetik. A luftballonként felfújt személyiség, a tréningen megacélozott magabiztosság mint látvány is hamis, ennélfogva nyílt agresszió a valóság ellen.

És még alig foglalkoztunk azzal – vagyis a lényeggel –, mi mindent is mondanak e tisztára mosott elméjű fiatalok. Valóban a lényeges változásokról beszélnek-e, vagy netán mellékes, de jól „felképezhető" történésekről. S ezeket úgy válogatják-e össze, hogy mindent egybevetve hamis kép alakuljon ki a közönségben. A fontos fejleményekről híven tájékoztatják-e az embereket, vagy féloldalasan: lényegbe vágó mozzanatokat elhallgatva, kevéssé meghatározókat jócskán fölnagyítva? A nekik szolgáló politikusokat előnyösen fotózva, a szembenállókat pedig elcsúfítva, rossz fényben, ellenszenvesnek láttatva.

Ha élnek a hamisítás e lehetőségeivel, akkor egyértelműen agressziót követnek el. Megerőszakolják a valóságot. S így valóságosan rombolják a közösséget, a jövőt. Pusztítják az egészséges szenvedélyeket, gyilkolják az életkedvnek legalább egy részét. Egyenesen a *„Ne ölj!"* parancsa ellen vétenek – ha ünnepélyesebben akarnánk fogalmazni.

Agressziót árasztanak a buta reklámok. Az ostobaság rémuralmával ijesztgetik a kultúrembereket. Különös, hogy a hirdetésekben – néha látszólag – oktalanul is helyet kap a szellemi környezetszennyezés. Úgy butít egy-egy reklámanyag, hogy azzal az adott cikk vagy szolgáltatás kelendőségét nem fokozza. Sőt netán csorbítja is. Mintha nem is a hírverés lenne a fontos, hanem a kultúra rombolása. S ehhez csak ürügyet adna egy-egy árucikk. Vajon mi lehet a céljuk az agresszoroknak? Ki bérelte fel őket, milyen hátsó szándékkal? Hol buzognak a valódi pénzforrások? Lehet, hogy e pusztítást is magukkal az áldozatokkal fizettetik meg?

„A médiaórák megkerülhetetlen témája kell, hogy legyen az erőszak problémája. Az országok egymás elleni erőszakos akciói, melyet háborúnak hívnak, a politikusok agresszivitása, melyet olykor reformnak becéznek, az utca erőszakos akciói, a rablások, gyilkosságok, vagy csak egyszerű autós agressziók, a nagytestvér zsarnokoskodása a kicsi fölött, a szülői és tanári önkény a gyerekek fölött. S az ezerszínű erőszak felfokozottan mutatja meg magát a médiában" – írta panaszként egy pedagógus.

Az ezerszínű erőszak ott is leselkedik, ahol nem kattog géppisztoly, nem folyik vér. Ahol mosollyal tévesztenek meg embereket, ahol törvényesen csapják be a családokat hamis ígéretekkel, ahol úgy butítják el a fiatalokat, hogy ez utóbbiak még élvezik is, sőt – ami fontosabb – fizetnek is érte.

Megerőszakolt valóság

„A média az egész társadalmat manipulálja; évi több milliárd dollárt áldoz arra, hogy az embereket olyan puszta fogyasztókká változtassa, akik automatikusan követik a reklámok felhívásait, s elvonja a figyelmet a valós problémákról. A média kolonizálja a pszichét." – nyilatkozta *Noom Chomsky* a Harvard Educational Review 1995 évi II. számában közölt interjújában.

A psziché kolonizálása az ország gyarmatosítását is magával hozhatja. Láthattuk ezt épp Közép-Európában, ahol egy áprilisi választást, talán nem először, a média agresszivitása döntött el. A képernyőről kifejezetten agresszív céllal és agresszív módon fenyegették és édesgették a társadalmat, korbáccsal, kockacukorral, ahogy évezredek óta dívik…

A televízió eszerint nemcsak a gyilkosságot viszi vissza oda, ahová Hitchcock cinikus véleménye szerint a leginkább való, a családi otthonokba. Hanem odaviszi az agresszív gyarmatosító indulatot is. Alighanem ott, ugyanott, a médiában kell kezdeni a fölszabadítást.

ZENÉVEL HIRDETNI

Ördögimádó rockzenészek, sátánista üzenetek

Már a kifejezés is ellentmondásos. A sátánista rock olyan zene, amelyben a sátánról énekelnek ugyan, de sosem fedik fel annak valódi tulajdonságait, ártó hatásait. Ellenkezőleg. A sátánista zene tévtanokat hirdet, hamis képet fest az ördögről, rokonszenvet ébreszt iránta, míg végül arra bírja rá a hallgatót, hogy szentelje magát a sátán imádatának. Ez nem fantázia, ez évtizedek óta a valóság.

SZEGFŰ KATALIN
újságíró

Az egész a szabad szerelem meghirdetésével kezdődött, amikor a rock and roll ritmusával, hangerejével és üzeneteivel tabukat döntött le. Aztán jött a soft (lágy) rock, ami fokozatosan, a hangerő növelésével, a ritmus gyorsításával, az egyre látványosabb, értsd: erőszakosabb színpadi megnyilvánulásokkal hard (kemény) rockba ment át. Ezután következett a heavy metal, és az ahhoz hasonló stílusok: death metal, trash metal és a punk. Előbb a tudat alatt ható, majd egyre nyíltabb romboló, nem egyszer sátánista üzenetekkel. A felfokozott, sokszor perverz szexualitás és a kábítószer továbbra is része maradt nemcsak a zenészek életének, hanem az általuk mutatott példa alapján, a rajongók tömegeinek is. A szövegek gyakran a halálról szóltak, az öngyilkosságot és gyilkosságot magasztalták. Nyugaton többször előfordult, hogy egyesek, főleg fiatalok, tízen- és huszonévesek, sátánista dalokat hallgatva lettek öngyilkosok, vagy öltek meg valakit. Az üzenet sokszor kereszténység ellenes, Krisztust gyalázó, a sátánt magasztaló. Mindezt az őrületet fokozzák a kifestett arcok, a szörnymaszkok, a pirotechnika, a pogótánc és a verekedés a koncerteken. És persze mindenekelőtt a drog hatása, valamint az egészségre káros, szinte szuggesztióig fokozódó hangerő és fényhatások.

Néhány rockzenész nyíltan megvallja, hogy sátánista szertartásokon vesz részt, az ördögöt imádja. Három „nagy menőről" régóta és biztosan tudni, hogy „felszentelték" a sátánnak. Egyiküket, minden idők egyik legjobb rock and roll zenekara, az angol Rolling Stones énekese, *Mick Jagger*. Őt a londoni Arany Hajnal Rend nevű, az illuminátusokhoz kötődő szabadkőműves-szektában szentelték oda a sátánnak. Több dala is világosan bizonyítja, hogy Lucifer inkarnációjának tartja magát. Együttesének életét fejvesztett koncertek, gyilkosságok, rejtélyes halálesetek, kábítószerügyek kísérték, de zenei tudásukat nem lehet kétségbe vonni.

Saját állítása szerint egy spiritiszta szeánsz sugalmazására vette fel új nevét egy arizonai protestáns lelkipásztor (!) fia, Vincent Fournier, akit a zenei világ ma *Alice Cooper-ként* ismer. A név eredeti viselője egy évszázaddal korábban élt boszorkány volt. Cooper egy ízben így nyilatkozott beavatásáról: „Pár éve elmentem egy spiritiszta szeánszra, ahol a szellem megjelent és szólt hozzám. Dicsőséges pályafutást ígért nekem és a zenekaromnak, a *rockzene révén gyakorlandó világuralmat*, valamint mérhetetlen gazdagságot. Cserébe egyetlen dolgot kért, hogy engedjem át a testemet, hadd vehesse birtokába a szellem. Viszonzásul világszerte nagy hírnévre tehettem szert. Ezért hát felvettem azt a nevet, amit ő használt szeánsz közben. Ma világhírű vagyok. A nevem: Alice Cooper." Együttesének koncertjére sokan azért jártak, mert azoknak szerves részét képezték a legkülönbözőbb halálnemek és a legváltozatosabb horrorelemek. Zenéje, ami a heavy metalhoz áll közel, kevesebbeket érdekelt.

A harmadik alak *Ozzy Osbourne*, akit a „modern sátánizmus atyjaként" emlegetett Aleister Crowley kastélyában avattak be a sátánkultusz titkaiba zenésztársai. Osbourne, a Black Sabbath szólistájaként már az első nagylemezével nyilvánosan és egyértelműen megvallotta sátánista hitét: kihívón viselte a felfordított keresztet. Minden fellépését egy csirkevérrel befröcskölt nő testén celebrált fekete mise előzte meg.

Hosszan lehetne sorolni azokat a további együtteseket, amelyek külsőségeikkel, színpadi szereplésükkel, a show-val az erőszakot hirdették. A koncerteken a berendezést és hangszereiket összetörő előadók példája a közönségre is ráragadt: verték, köpdösték, majd pengével és késsel összeszurkálták egymást. Az amerikai *Kiss* együttes koncertjei valódi showműsorok voltak, például amikor Kiss Jenő (Gene Simmons, magyar származású, de Izraelben született zenész) szájából művér ömlik mellkasára. Az együttes neve

A GONOSZT

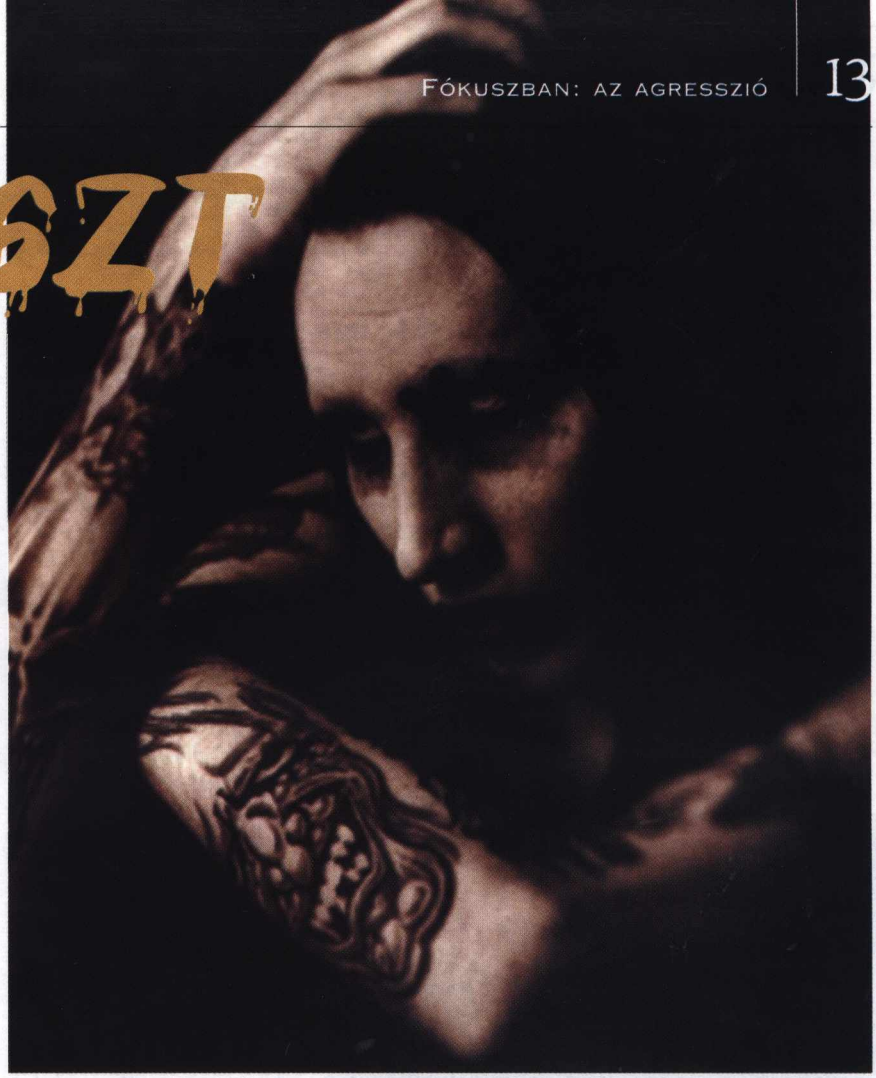

is – Kings in Satan's Servise – jelzi, hogy dalaikban kit magasztalnak. Merthogy az erőszakosság nem maradt meg pusztán a külsőségeknél, hanem a zenék szövegében is testet öltött. Erre példa a már említett, 1969-ben létrejött angol *Black Sabbath*, amely dalszövegeiben és nyilatkozataiban is egyfajta új filozófiát fejtett ki, ami a fekete mágia és az okkultizmus egyes elemeire épült. Ennek volt a tagja Ozzy Osbourne.

Időnként előfordul, hogy egyes együttesek videoklippjeinek sugárzásától néhány televíziós társaság elzárkózik, azok erőszakossága és sátánista szimbólumai miatt. Így járt a *Mötley Crüe* is, amelynek „Dicsőítsétek az ördögöt" (!) elnevezésű albumán a Kezdetben című dal szövege a következő: „Kezdetben / Isten mindig legyőzte a rosszat / Az emberek minden bűnét... / De idővel / A népek elveszítették erejüket / Városaink helyén csak viskók maradtak / De a rossz szilárdan ellenállt... / A pokol porában / Éjsötét gyűlölet csúszott-mászott / Mert akitől féltek, várt rájuk... / Most oly sok élet / Fekszik ott tönkretéve, feldúlva, derékba törve / Lázadók holtteste mindenütt / Az álmok hamvai / És vérfoltos utcák / Meg van írva / Akié a fiatalság, azé a jövő / *Gyertek hát, fenevad fiai* / Legyetek erősek / *És dicsőítsétek az ördögöt.*

Számos hasonló, vagy ennél is taszítóbb szöveget említhetnénk példaként, többek között a következő, nyílt vagy burkolt sátánista üzenetet továbbított együttesektől: *Led Zeppelin, Stix, Electricity light Orchestra, Sex Pistols, Eagles, Meat Loaf, AC/DC, Dead Kennedys, Iron Maiden, Megadeth, Possessed, M.A.S.P* stb.

Bár eddig javarészt az évtizedekkel ezelőtt létrejött zenekarokról és zenészekről tettem említést, azért ma is vannak szinte már elmebetegségig bizarr zenészek, akiknek persze minden tettét és szavát figyelik a rajongóik. A rock mellett idővel kialakultak újabb stílusok. Egyes szakemberek szerint az egyre népszerűbb rap, ha lehet, még rombolóbb és még nyíltabban erőszakosságra buzdít. A szabad szájú *Eminem*-nek „csupán" feltűnő trágárságát róhatjuk fel, de *Marilyn Manson*, a mai zenészek egyike – stílusa meghatározhatatlan – szintén azt hirdeti magáról, hogy sátánista főpap. Klippjeinek képei a fekete mágiára utalnak, egyikben az „énekes sztárt" keresztre feszítik. A Marilyn Manson nevet keresve százná is több internetes oldalt találtam, ezeken az oldalakon megnézhetjük „az Antikrisztus Szupersztár" fotóit, klippjeit, dalszövegeit, megvásárolhatjuk a borsos áron beszerezhető relikviákat és a koncertjegyeket, elolvashatjuk „egyházának", az „Antikrisztus Egyháznak" tanételeit, a legkülönbözőbb nyelveken.

A rock (vagy ma már ki tudja milyen) zenében rejlő veszélyeket nem szabad lebecsülnünk. Biztosan nem véletlenül írta *Corrado Balducci*, olasz pap, ismert demonológus szakértő (akitől e cikk megírásához több gondolatot átvettem), hogy a sátánista hit a legtöbb követőjét a rockzene által nyeri. Ez a szerző az ördögimádók számát egy évtizeddel ezelőtt a világon mintegy egymillióra tette, a szektákét több tízezerre!

Néhányan azt vallják, hogy az okkultizmussal, a vallásellenességgel, szabad élettel, kábítószerrel lázadni a fennálló rend és mindenféle tekintély ellen, szinte kötelessége volt a néhány évtizeddel ezelőtt létrejött rock zenekaroknak, mert csak így tudtak kitűnni a többi közül, nem egyszer ezzel elfedve szerényebb zenei képességeiket. Nem is tudták pontosan, mit csinálnak, hogy kiengedték az ördögöt a palackból, szó szerint kiszolgáltatták neki a rajongókat, akik dicsőítik a sátánt és siettetik földi országa eljövetelét. Mások szerint az ördögimádó üzenetet továbbító zenészek nem is a dalaikat, hanem a sátánt akarják eladni, mert megbódultak attól a hatalomtól, amit így rajongóik gondolkodásának és akaratának befolyásolására gyakorolhattak.

Akár tudattalan, akár tudatos is volt, ami történt, tény, hogy a zenék egy része (ne felejtsük: vannak keresztény rockzenészek is!) mind erőszakosabb külsőségekkel jelenik meg, a romboló üzeneteknek nem lehet gátat szabni. Ráadásul itt van az újabb fegyver, az internet, ami korlátlanul hirdetheti majd a sátánt is.

Mi keresztények azonban mindenképpen reménykedhetünk. Sőt bizonyossággal tudhatjuk, hogy Isten nem engedi korlátlanul a sátán lélekrombolását, és mindenkit szeretne megmenteni. Ebben közvetítők lehetünk, ezért az a feladatunk, hogy Jézus Krisztus szeretetét hirdessük a világnak, hogy egyre kevesebben vergődjenek a gonosz erők fogságában.

Akik még mindig hallgatnak, s akik már nevetni is tudnak

A Misszió előző számában kétoldalas összeállításban mutattunk be néhányat a „szabadság tárgyaiból", a Terror Háza Múzeumban őrzött tárgyi emlékekből. Még e beszédes tárgyaknál is sokkal izgalmasabb kérdés azonban, hogy milyen emlékeket őriznek a múltról azok az emberek, akik idelátogatnak, akik túlélői, de valamikor maguk is áldozatai voltak a nyilas vagy kommunista terrornak.

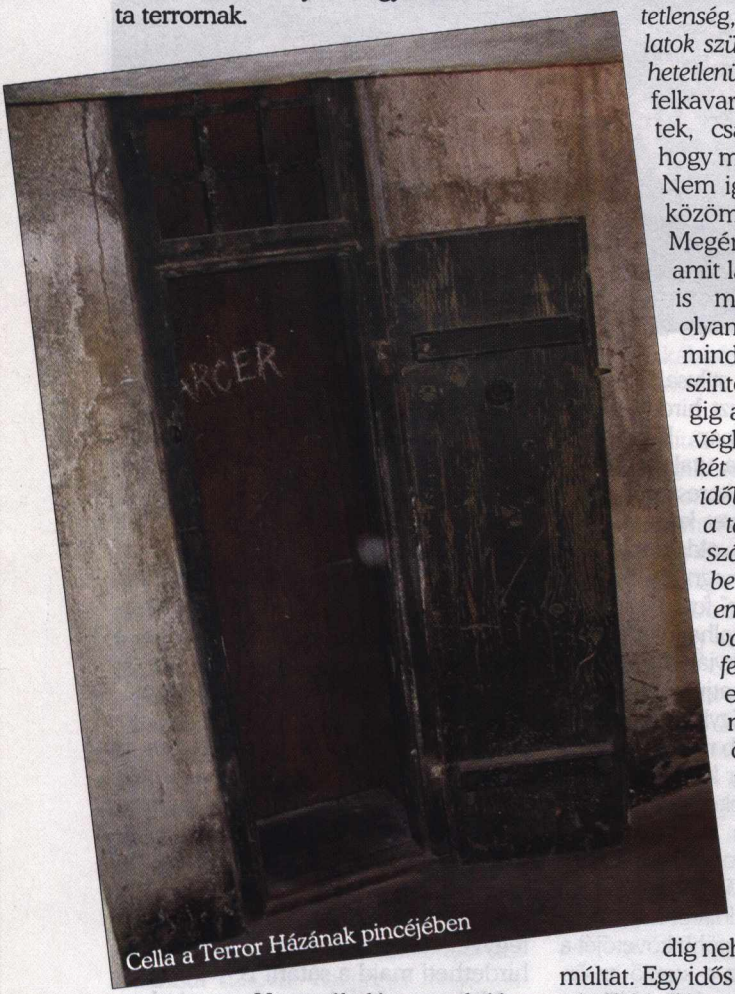

Cella a Terror Házának pincéjében

– Van-e általános reakció a megdöbbenésen túl – kérdem Kun Attilától, a közönségkapcsolatokért felelős munkatárstól, miután jóvoltából előbb megnézhettem a megrendítő kiállítást.

– Itt, a belső lépcsőházban van egy fényképekből készített fal, melyen 3600 áldozat portréja látható. Tanúja voltam, amikor egy látogató felismerte önmagát az egyik fekete-fehér képen... Mások ismerőst, családtagot vélnek felfedezni. Az én egyik feladatom itt a múzeumban az, hogy beszélgessek a látogatókkal arról, amit látnak, amilyen érzések, gondolatok megfogalmazódnak bennük. A látottak feldolgozásában próbálok segítséget nyújtani.

– Mennyire nehéz a szembesülés a múlttal 30, 40 vagy 50 év múltán?

– *Általános a döbbenet, a hitetlenség, a felháborodás. Indulatok születnek. Az emberek hihetetlenül érzékenyek!* Azokat is felkavarja, akik nem szenvedtek, csak épp nem tudták, hogy minek a részesei voltak. Nem igaz, hogy az emberek közömbösek, elfásultak. Megérinti, megrázza őket, amit látnak. A szélsőségeket is megfigyelhettem: volt olyan idős látogatónk, aki minden ízében remegett, szinte összetörve járta végig a kiállítást. De a másik véglet is előfordult már: *két úr, akiket szintén egy időben itt tartottak fogva, a találkozáskor itteni rabszámukon mutatkoztak be egymásnak... Felülemelkedve, szinte iróniával a hangjukban idézték fel az emlékeket.* Minden embernél máshogy működik a személyes önvédelmi mechanizmus. Vannak olyan családok, ahol ötven éve nem beszélnek a történtekről, hanem magukba fojtják. Számukra még mindig nehéz szavakba foglalni a múltat. Egy idős úr például elhozta ide a külföldről hazalátogató magyar ismerőseit, ám ő maga nem jött be az épületbe, odakint várt – nem akarta átlépni az Andrássy út 60. küszöbét. Ugyanakkor nem ritka az sem, hogy nagypapák hozzák el ide az unokáikat, és mesélnek nekik.

– Vannak-e visszatérő látogatók?

– Igen, sokan újra eljönnek. Egyszerre lehetetlen vállalkozás lelkileg-szellemileg feldolgozni a teljes anyagot. Egy 80 év körüli úr például a nyitás utáni időkben minden nap eljött. *A pincebörtönben nem egy látogatónk keresi a valamikori celláját...* Nagyon sokat megtudtam én is ezekből a személyes beszámolókból. Volt, aki megesküdött arra, hogy további szintek is voltak a pince alatt, a földben, és hogy az ő zárkája valahol „lentebb" volt. Egy másik látogató pedig azt mondta, hogy egy egész börtönlabirintus volt itt, ami átnyúlt a szomszédos házak pincéjébe is. Ez így igaz, az egész háztömb alatt, a 64. számig, illetve hátul az Aradi utcáig tartott a pincebörtön. Persze lehet, hogy akkor nem így álltak a falak. Ki-ki elmondja a maga emlékét, és ez számunkra nagyon értékes. Feljegyezzük, interjúkat készítek a látogatókkal, és a Múzeum kutatási anyaga számára megőrizzük ezeket a vallomásokat.

– A tárgyak, szobaberendezések, képi- és hanganyagok, a fény- és színhatások, a zenék mind-mind kísértetiesen élővé teszik az adott kort. Azt, hogy a látogatókra hogy hat, már tudom. És Önre?

– Ha arra gondol, hogy hozzá lehet-e szokni, akkor azt hiszem, nem. Olyan vendéggel még nem találkoztam, aki azt mondta volna, hogy nem kellett volna létrehozni ezt a múzeumot. *Kézzelfoghatóvá és élményszerűvé válik itt a történelem, és ez elősegíti a nagyobb fokú azonosulást a közelmúlttal.*

P. S.

Végül, nem kerülhető ki egy kérdés: mi a helyzet a megbékéléssel, a megbocsátással, ami a túlélők joga? Áldozatok vannak, és felelősök. Nem minden tettes eleve „gyilkos", akiket a Tettesek falán láthatunk, de sokan közülük egy tollvonással döntöttek életek felett. Ők kiszolgáltak egy elnyomó hatalmat. Mikor, hogyan fejeződik be a múlt, s a tisztázásnak van-e akadálya – ez napjaink egyik legidőszerűbb kérdése. A megbékélés feltételei akkor lesznek adottak, ha a bűnösök bűnbánatot gyakorolnak. Hiszem, hogy a jövő a megbocsátás kell, hogy legyen. De megbocsátani csak az áldozat bocsáthat meg...

KŐHÁTI DÓRA

Most sincs bennem bosszúvágy...

Felcsapódik az ajtó. Nyomás kifelé! – ordít az őr... Harminc év körülinek látszó, hozzám hasonló arcélű férfi elmerülten olvassa a Károli Gáspár fordította Bibliát. Vigyázz, – szólalt meg bennem egy hang, – nem vagy már kezdő! Megszólal a felkészült hang:

– „Magam is evangélikus vagyok, presbiter a Deák téri Evangélikus Gyülekezetben. Együtt van már a presbitérium, csak a püspök urat várják, talán már el is késtem, oda kell mennem." Ezekkel a szavakkal fogadott a kihallgató, civil ruhás tiszt. Hogy szavait hihetőbbé tegye, telefonon kérdezte, hogy minden készen van-e már? Megmondta a nevét, most már meg lehet írni: „Berkesi András vagyok, őrnagy, ott van-e már a püspök úr?" Igen – szólt vissza egy hang. Kissé közelebb hajoltam hozzá és inge elején megláttam a monogramot: B. A. Tehát nem hazudott...

– Mivel sietek, röviden csak ennyit: Tudja-e mi lesz a sorsa?

– Igen – válaszoltam, – holnap kivégeznek.

– Igen, maga pap, szálljon magába az éjjel, reggel ítélet nélkül felakasztják."...

A bibliás beszélgetésről tudtam, hogy csak szemfényvesztés. Az csak puhítás és megfélemlítés akart lenni.

Az éjszakát átvirrasztottam. Életfilmem lepergett előttem maszatos kiskoromtól fogva addig az éjszakáig. Párom és gyermekeim fájtak a legjobban és az, hogy hazámnak és magyar testvéreimnek félelemmentes életet szerettem volna...

Nem halok meg! – dobbant erőset a szívem, dobbantottam a síkosfényű cementre. Megmaradok, mert láthatatlan és nem tudott erők vezetnek majd utamon. Teljesen nyugodt vagyok. Nem a halál útját jelzi majd az őr, ha kinyílik a cellám ajtaja, hanem a megmaradását.

– Nyomás kifelé akasztásra!...

Ujjlenyomat, fényképezés. – Indulás a nyolcas számú cellába! Istenem, csak társaim legyenek!

Öt férfi volt a cellában... Alig félóra eltelte után hívattak. Még akkor nagyon meleg volt, érthető, hogy a kihallgató teremben rövid ujjú ingben volt három férfi. Kettő bokszolóizmú, a harmadikban B. A. őrnagyra ismertem. Még le sem vettem a kilincsről kezemet, hogy becsukjam az ajtót, szinte egy pillanatban rohantak rám, mint kiéhezett agarak a ketrecből kiengedett nyulakra. Még arra sem volt időm, erőm, hogy egy jajszót ejtsek. Élvezettel vertek, ahol értek, de mentségükre legyen mondva, nemesebb részeimet megkímélték. – Cipőket kézre! – hangzott a vezényszó. Cipőimbe beletettem kezeimet, és előre tartva annyi térdhajlítást kellett végezni, amíg lent nem maradtam a padlón. Akkor odaugrott B. A. őrnagy és mindkét fülem tövét tenyéréllel keresztbe verte oly módon, ahogyan a nyulat ütik le falun. Ezt addig csinálta, amíg el nem ájultam. Arra ébredtem, hogy azt mondtam: „Jaj, Istenem!" „Megtiltom, hogy az Isten nevét a szájára vegye!" – rivallt rám! A másik kettő előről vert. „Arcomat odaadtam verőimnek" – teljesedett be rajtam is az Írás, amely egyúttal nekem is erőt adott... Mivel aznap már eléggé elláttak „útravalóval", az őrnek és nekem annyit mondtak, hogy 24 órai állást rendelnek el, illetve rendelt el B. A. őrnagy úr. Ez a 24 órai állás kezdődött csütörtökön este 8 órakor és végződött hétfőn reggel 8 órakor. Amit most erről leírok, azt sem biológus, sem orvos, sem pszichológus nem hinné el, sem senki más.

Vigyázzállás a fal felé fordulva. Cipőm orra a falnál, saját orrom alig pár centiméterre a faltól. Beszélni, mozogni tilos. Az ételt a falnál lehet megenni. A második 24 órában valami megállíthatatlan erő kényszerített a beszédre és mozgásra. Talán ez segítette a vérkeringését. A cellatársak virrasztottak és lélekben velem szenvedtek. ...Egyre nehezebb volt mozdulni, mintha vaszubbony lett volna rajtam és az nyomott lefelé. Aztán a pórusokon keresztül nedvedzett a lábszáram. Kék, piros zöld lett mindkét lábszáram, lábaim beledagadtak fűző nélküli cipőmbe....

Hétfőn reggel 8 órakor felvágódott a cella ajtaja és az ismerős hang már tisztán hallatszott:

– Böröcz, nyomás kifelé!

Nagy nehezen lehajoltam, két kezemmel megfogtam egyik lábamat és odább segítettem, majd a másik lábamat utána. Aztán a fal mellett így tovább. A kihallgató szobában ott ült az őrnagy. Nem szóltam, csak felhúztam pantallóm szárát, megmutattam lábaimat. Eltakarta kezével szemeit, pillanatokig nem jutott szóhoz... Átadott az őrnek, utánam szólt: – „Ne féljen, Böröcz, magát az Isten nem engedi meghalni." Ez volt az utolsó találkozásunk. Bocsássa meg tettét az Isten, én már akkor megbocsátottam. Most sincs bennem szemernyi harag, vagy bosszúvágy...

(RÉSZLET A KÖNYVBŐL)

A jövő programja:

misszió agresszió nélkül

HAFENSCHER KÁROLY
címzetes teológiai tanár

István király öröksége

Augusztus 20. táján magyar protestánsok közül sokan elbizonytalanodnak: van-e egyáltalán közünk első királyunkhoz? Meggyőződésem, hogy van. Ha nem is emeljük oltárunk magasságába és nem is fohászkodunk hozzá, de figyelünk rá, igyekszünk tanulni tőle. Mi is hálát adunk közös Urunknak, hogy népünknek fontos időben vezetőül adta őt. Krisztus-hitben testvérünk és atyánk ő. A keresztségben *István* nevet kapta az egykori Vajk és ez István vértanúra emlékeztette egész életében. Első királyunk széles látókörű, művelt ember volt, a maga idejében reformkeresztény, aki az egyház megújulását szívügyének tekintette egy új évezred elején. Hitét megfogalmazta, bátran megvallotta. Rendszeresen imádkozó uralkodó volt. Fiának bibliai erkölcsi intelmeket hagyott örökül. Élete végéig kétségek gyötörték, mert sok honfitársát tette el az útból népe jövője érdekében. Őszintén nyugtalanította, hogyan fog erről Isten előtt elszámolni.

> „Küldd el Uram bölcsességedet szent egedből, Dicsőséged trónjáról, hogy munkámban velem légy, segítsen, hogy felismerjem mi kedves a szemeidben minden időben"
> (Intelmek IX.)

Missziói újságunk olvasóit joggal érdekelheti István életét ismerve, szabad-e a missziót, ha kell, erőszakkal is gyakorolni, ahogyan István tette ezt. Kell-e, lehet-e Krisztus uralmát erőszakos módon, agresszíven terjeszteni? Nehéz kérdés! Mi, akik a 21. században is hiszünk, valljuk, hogy ebben a vonatkozásban is újra Jézus Krisztuson kell tájékozódnunk. Anélkül, hogy István királyon ítéletet gyakorolnánk, vissza kell mennünk a misszióban is a legilletékesebbhez, a missziói parancs kiadójához, Jézushoz. Ha valamit tanulhatunk az egyház történelméből, az, hogy kerüljük őseink hibáit és figyeljünk egyetlen Mesterünkre, aki missziójáért nem kapcsolta össze erőszakkal. Tőle azt tanulhatjuk, hogy szelíd és alázatos volt, nem kért villámcsapást azokra, akik nem fogadták be, és tanítványait a békesség követeiként küldte e világba. Azért jött, hogy megmentse az embert. A 21. század elején sem a 11. században kell kutatnunk követendő példáért, hanem az idők teljességében kell keresnünk Urunk akaratát. Bizonyságtevők fellegéből kiemelve egy-egy hitbeli ősünket mint most István királlyal tesszük, végül mégis a hit fejedelmére és bevégzőjére tekintünk (Zsid12), aki nem az erőszak embere volt, aki úgy győzött, hogy nem erővel és hatalommal, hanem lelke erejével hódított. Valósághű képet ismerve István királyról, megbecsülve szándékát és uralkodói bölcsességét, mégis Jézus Urunkra figyelünk, akinek jó vitéze volt István, a békességet szerető és igazságos király („rex pacificus et iustus"). Bátorodjunk hát fel reménységre, hogy a 21. században már nem kell erőszakot alkalmazni missziói feladatunk végrehajtásában! Az egyház, ha egyház, úgy missziói egyház és szolgálatában nem tartozik szükségszerűen össze misszió és agresszió.

Az erőszakon nincs áldás

Az első évezred késhegyig menő hitvitái, egymás kiátkozása, száműzetésbe küldése sok kárt okozott a miszszió ügyének. A keresztes háborúk sora sem használt a keresztény missziónak. Nők és gyermekek, városok és falvak pusztulása a keresztes hadak nyomán a mai napig lehetetlenné tették az iszlámmal való beszélgetést. A granadai pogrom Spanyolországban (1462–1492) „megtisztította" ugyan az országot zsidóktól és mohamedánoktól, de éppen annyit ártott a Krisztus ügyének, mint a 30 éves háború a 17. században, ahol az európaiak belefáradtak a két keresztény fél harcaiba. A vértörvényszékek a Kárpát-medencében éppen úgy nem erősítették a keresztény üzenet hitelét, mint a franciák hírhedt Szent Bertalan éjszakája, amiért lehetett ugyan hálaadó istentiszteletet tartani Rómában, de amiért *II. János Pál* pápa korunkban „mea culpa"-t, „culpa nostra"-t emlegetett. Európában szláv és germán közegben a térítés nem ritkán használt erőszakot s homályosította el odaszánt életű misszionáriusok tanúságtételét, mindhalálig tartó hűségét.

Külön tanulságos lehet Amerika felfedezése után a gyarmatosítás és misszionálás összekeverése. 1992-ben, az 500 éves évforduló alkalmán II. János Pál Santo Domingoban, ott ahol egykor *Kolumbusz* felállította a kereszt jelét, egyértelműen beszélt a misszió fény- és árnyoldaláról. Egyben bocsánatot kért az őslakosság kiirtásáért és óva intett attól, hogy a jövőben agresszió társuljon bármilyen formában is a misszióhoz. Nem szabad összemosni az újra-evangélizálást az új gazdasági gyarmatosítással. A pápa méltatta az egykori misszionáriusok példaadó életét, hősi tetteit, de

>>>

nyíltan beszélt a konvisztádorok kegyetlenségeiről is. Bírálta az egykori spanyol, portugál felfogást, ami szerint a bennszülöttek természettől fogva szolgaságra születtek, állatok szokásai szerint, civilizálatlanul élnek, talán nem is emberek (veri homines?), és ezért nem is kell embertársként szeretni őket. Tűnjenek el ezek a szégyenteljes vélemények a kereszténységből – kérte hallgatóit. Nem szabad, hogy az arany-éhség mai formája erősebb legyen, mint a felelősség emberek megmentéséért. A mai pápa emlékeztetett *III. Pál* „Sublimi Deus" bullájára, amiben minden ember egyenlő jogát hangsúlyozta Amerika felfedezése után és azt, hogy mindenki hívást kapott az üdvösségre és az evangélium ismeretére. Tudjuk azonban, hogy ez a bulla sohasem jutott el Amerikába, *V. Károly* császár „jóvoltából" és így nem vált közismertté és útmutatássá, hogy erőszak nélkül, minden kényszer nélkül kell elvezetni az új világ népeit Jézus Krisztushoz.

Magam is átéltem az 1960-as, 70-es években, amikor harmincnál több új állam született Afrikában, hogy politikai erők tudatosan azonosították a misszió ügyét az egykori gyarmatosítással. Többet hallottunk a misszió bűneiről, mint eredményes szolgálatairól. Jól emlékezem ezért arra, hogy mit jelentett számomra 1977-ben Dar es Salaam-ban, amikor elmehettem az ún. német templom körül fekvő temetőbe és megállhattam az elmúlt száz év misszionáriusai családtagjainak sírjai mellett. Élt 8 évet, 12-15 évet, olvastam a nevek mellett, 24, 26 évet házastársak sírfeliratán, s ezek a számok és nevek arról beszéltek, mit jelentett a malária vagy sárgaláz, vagy más trópusi betegségek pusztítása, és mit jelentett, hogy a szolgáló misszionáriusok maradtak és tovább dolgoztak a misszió ügyében. Tíz évvel később Madagaszkárban 1987-ben sokat hallottam a norvég és francia befolyásról, ami a misszióval együtt járt a mai Malagaszi Köztársaságban, de tanúja voltam annak is, hogy egy evangélikus árvaotthonban mit jelentett a misszió. A másodszülött ikreket mentették meg és nevelték fel itt Antanarivo elővárosában, akiknek ősi babona szerint meg kellett volna halniuk, mert az ikrek első tagja áldás, a második már gonosz szellem átka, akit meg kell fojtania a bábaasszonynak. Krisztus szeretetében megmentették, befogadták ezeket a gyermekeket és őszintén meghatott, amint dicsérő énekkel fogadtak a mégis életben maradt kis testvéreink és búcsúzáskor jól értettem a kapu fölötti feliratot: Isten mindig nagyobb!

Tudomásom van arról, hogy Indiában hányszor beszéltek a misszió és a gyarmatbirodalom összefonódásáról, hogy Isten királysága és a brit korona uralma miként mosódott össze, de tudok a tranquebari vagy gurukuli evangélikus központ szolgálatáról is kulturális, egészségügyi, spirituális vonatkozásban is. Az utolsóelőtti EVT Világgyűlésen az ausztráliai Canberra-ban az északi félteke küldöttei szembetalálkozhattak az őslakósság maradék tagjaival (abuk) és hátraszorításuk problémáival. Demonstrációjuk és kiállításaik beszédesen mutatták meg, mit jelentett keresztény fehérek honfoglalása, csakúgy mint kelet- és nyugat-afrikai rabszolga kereskedelem emlékei beszélnek arról, hogy keresztény fehér emberek mit műveltek évszázadok során. Az arab sejkek rabszolgapiacain szintén nem a Fájdalmak Férfia nevében üzleteltek fekete rabszolgáikkal. Így mohamedán és keresztény vallású emberek emberi méltóságukról feledkeztek meg. Az agresszió ezernyi formáját élték át a bennszülöttek.

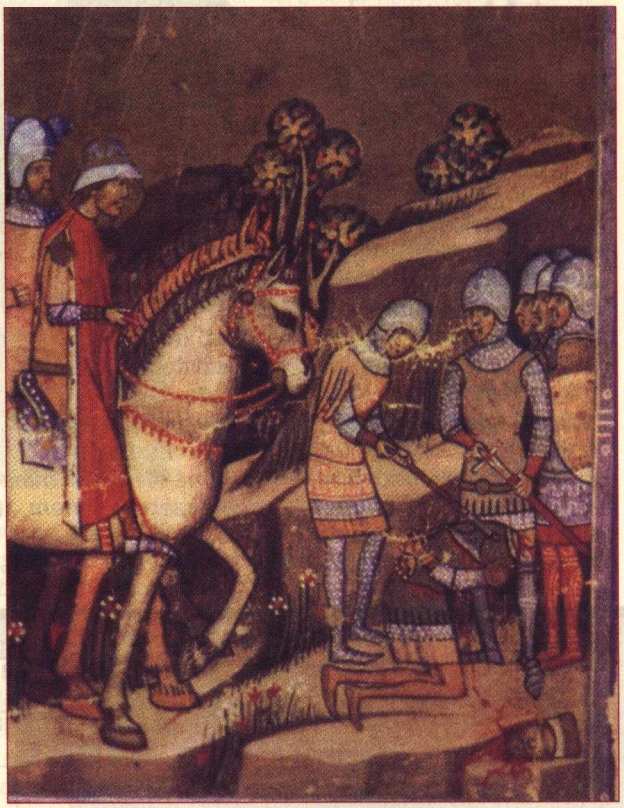

KOPPÁNY LEGYŐZÉSE

Isten előtt kedves misszió

Jézus a fegyverében bízó Pétert megdorgálta és kardját a hüvelyébe parancsolta vissza, jelezvén, hogy nem erőszakkal kell megmenteni a Mestert. Évekkel később Péter szórványgyülekezeteinek leírhatta: *„Legyetek mindig készek, ha reménységetek felől kérdeznek titeket, de tegyétek ezt alázattal, szelídséggel, tisztelettel és jó lelkiismerettel"* (1Pt 3,15). Péter és Pál apostol is az Ige kardjával misszionált alkalmas és számukra alkalmatlannak látszó időben és hirdették az evangéliumot, minden agreszszió nélkül, példamutatóan. Jelentős tudós missziológusok, például *James Sherer*, írják, hogy a misszió elvi stratégiája csak a 20. század végére ért be, amikor visszakanyarodott az újszövetségi időkbe. Most már tudjuk, hogy nem az erőszak segít, hanem a szelídség. Volt idő, amikor nem volt téma a misszió (Luther és a reformátorok idejében), máskor Isten uralmának megcsúfolását sejtették őseink, ha a misszió ügyét emberi kezek vették volna át (lutheránus orthodoxia). Volt, amikor kegyességünkhöz tartozott mint a szeretetszolgálat, a misszió is (pietizmus), és volt korszak, amikor összekeveredett a misszió a nyugati kultúra és civilizáció terjesztésével (inkulturáció hiánya), csak a 20. század második felében és a 21. századra nézve ért meg a helyzet arra, hogy a missziót olyan feladatnak tekintjük, ami mással nem keverhető.

István király szándékát nagyra becsüljük, de kényszerből fakadó hibáit nem másolhatjuk. Nem vagyunk ugyan uralkodók, de missziói felelősségünk nekünk is van, és vigyáznunk kell, hogy missziónk minden szinten *Isten előtt kedves legyen.*

Józanító koccantás

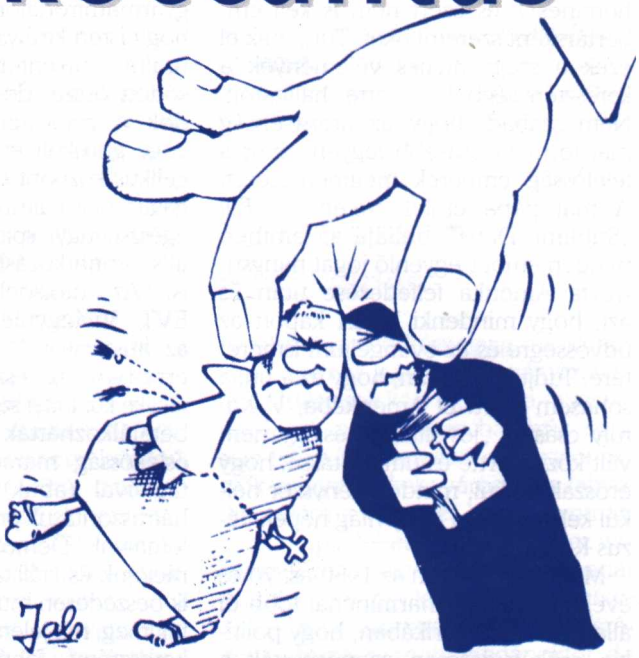

„Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást" – ez a jézusi mondat János evangéliumából újra meg újra szembesít minket azzal a groteszk és tragikomikus helyzettel, amit karikatúránk görbe tükre ábrázol. Sajnos a kereszténység kétezer éves történelmét végigkísérik a meddő hitviták, az agressziótól sem mentes keresztes hadjáratok, melyeknek sora nem zárult le a középkorral... Bizony a történelem Urának ujjai gyakran kellett, hogy kijózanítóan összekoccintsák kemény, önigaz fejünket...

Újra meg újra érdemes megszívlelni Zinzendorf éneksorait:

„Ő fejünk, mi néki teste, Ő a fény, mi színei...
Fájna néki, látva minket, hogy szeretni nem tudunk..."

G. P.

VÍZSZINTES: 1. **Pál apostolnak az agresszióval szemben is alkalmazható „receptje".** Zárt betűk: N, Ö, G, S, H, M. (Folytatás a függőleges 15. sorban.) 13. Emberpalánta. 14. Irányt mutat. 15. Növényi forrázat. 16. Maga. 18. AED. 19. Zeneszerzőnk. 21. Idehelyezne. 23. Malac istállója. 24. LNŐ. 25. Földet forgat. 26. Üresen jár! 27. Ausztrália északi részén fekszik. 29. Kálium és kén. 30. BÁO. 31. A szél teszi a zászlóval. 33. Égitest. 34. Ennek a birodalomnak nincs eleje! 36. Elővigyázatlan. 38. Hiányos az adat! 39. Vés. 40. Zöldeskék drágakő. 41. LR. 42. Férfinév. 45. AH. 46. Teakülönlegesség. 48. Női név. 50. Fizetési kötelezettség. 51. Névelő. 52. Dogma. 53. Kockázat. 56. Az ő írásából való szöveg.

FÜGGŐLEGES: 2. Boráról és váráról is híres városunk. 3. Jártasság. 4. YE. 5. Darál. 6. Vég nélküli zene! 7. ZK. 8. Nemzeti Bajnokság. 9. Lejegyzés. 10. EF. 11. Hajóépítésre alkalmas fafajta. 12. Vezető szerepet tölt be. **15. Az idézet folytatása.** Zárt betűk: G, Ő, O, A. 17. Múlását az óra méri. 20. Elmaszatol. 21. Fordított kenyér! 22. Arzén vegyjele. 24. A bánat fokmérője. 28. Fluor és nitrogén. 29. Angolos női név. 30. Pénzintézetnél kérhetjük. 32. Fél bányászváros! 33. Nem megy el. 35. Jut is, ... 37. Fordítva ül! 39. Csecsemő játéka. 42. KL. 43. OEN. 44. Kettős betű. 47. Gabona. 48. Az éppen zajló esztendő. 49. Sokat vitatott tanterv. 51. A rádió- vagy tévéműsort sugározza. 54. Zamat. 55. Nem egészen ott! 56. Kézi fegyver. 57. Vég nélküli zaj!

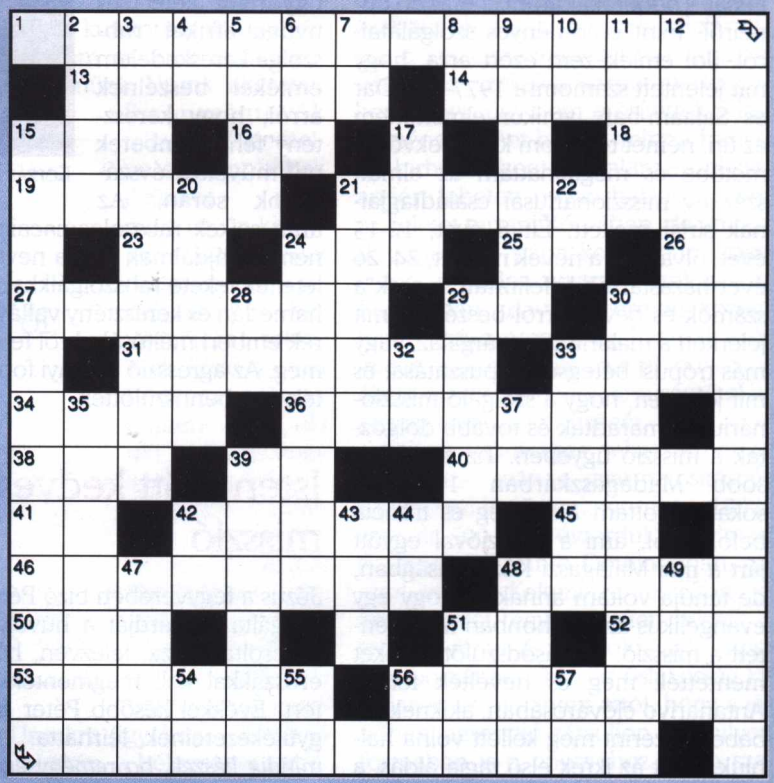

BEKÜLDENDŐK A VÍZSZINTES 1. ÉS A FÜGGŐLEGES 15. SOROK.
Cím: Misszió 1656 Budapest, Pf. 22.
A helyes megfejtőknek Gémes István legújabb Szivárvány füzeteiből küldünk.

A szeretet kényszere

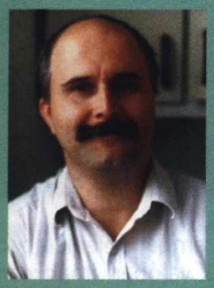

Az Evangéliumot Minden Otthonba Alapítvány tíz évvel ezelőtt alakult, 1992 február elsején. Az alapítvány munkatársai azóta járják az országot, hogy eljuttassák Jézus Krisztus evangéliumát minden otthonba, elsősorban szórólapok, írásos anyagok segítségével. Az elmúlt tíz évben, majdnem kétszáz településen, több mint hatszázezer otthonba látogathattak el, illetve juttatták el írásainkat. Ennek nyomán nagyjából ötezren jeleztek vissza, s kértek további anyagokat. Az alapítvány titkárát, Sztanó Pétert kérdeztük:

– A munkájukat párosával végzik, ketten keresik fel az embereket otthonaikban. Nem túl agresszív módja ez a misszionak?

– Gyakran néznek bennünket ügynöknek, villanyszámlásnak is, a legtöbbször azt gondolják, hogy valamilyen szekta tagjai vagyunk. De valójában mit is tekintünk agressziónak? Belenéztem az értelmező szótárba, és az agresszió egyik értelme szerint: az agreszszió az egyik ország erőszakos, fegyveres beavatkozása a másik ország belügyeibe. Ezek szerint agresszió az is, hogyha én a másik ember belügyeibe, belső életébe bármilyen módon beavatkozom. Konkrétan, ha becsengetek valakinek a lakásába…

– Önök az emberek magánéletébe kívánnak beavatkozni?

– Így van. Ilyen értelemben a mi munkánk „agresszió", hiszen az emberek legbelsőbb életébe szeretnék egy meglehetősen markáns üzenetet eljuttatni. Én azt gondolom, hogy Isten maga is ezt teszi. Megszólítja az embert, meglehetősen határozottan, néha fájdalmas eszközökkel is: „Ember, állj meg! Ember, amit csinálsz, az nem jó, nem lesz jó vége. Ember, kihagysz engem, én itt vagyok. Én szeretnék veled valamit, nekem terveim vannak veled. Állj meg és figyelj rám egy kicsit!" Ez agresszió? Ha igen, akkor a misszió minden formája agresszió kell, hogy legyen. A misszió valamilyen formában mindig arról szól, hogy egy üzenetet szeretnék eljuttatni az emberekhez.

– Az emberek általában nem szeretik az agresszív módszereket. Nem érte még önöket az a vád, hogy túlságosan rámenősek?

– Ebben is Jézustól lehet és kell tanulnunk. Ő az üzenetét nagyon határozottan fogalmazta meg, de határozottan ragaszkodott mindig ahhoz, hogy a másiknak a döntését tiszteletben tartsa. Szinte meglepő, de a Bethesda tavánál megkérdezi a beteg embert: „Akarsz-e gyógyulni?"

A mi munkánkban ez így jelenik meg: elmegyünk, megszólítjuk az embereket. Ha nem csukja be az orrunk előtt az ajtót, akkor elmondjuk neki azt az egy-két mondatot, amit szeretnénk, otthagyjuk az írásunkat gondolatébresztőként. Utána ő következik, az ő döntése: lép vagy nem lép; ott marad, ahol volt, vagy elindul.

– És hol kezdődik az agresszió?

– Ha megint visszamegyünk az értelmező szótárhoz, akkor ott az agressziónál mindig az „erőszakosság" kifejezés is szerepel a magyarázatokban. Erre viszont vigyáznunk kell. Isten, mikor megközelíti az embert, soha nem erőből teszi. Neki aztán lenne ereje arra, hogy kényszerítse az embert, de soha nem teszi, és soha nem tette. Mi határozottan megfogalmazzuk az üzenetünket, de soha nem úgy, hogy erőszakkal kényszerítsük az illetőt – akár a jó irányba is. Nem szabad agresszívnak lennünk De van egy erő, amely mégis hatni tud, hogy emberek mozduljanak, hogy emberek változzanak. Ez Isten részéről is, meg a mi részünkről is a szeretetnek az ereje.

– Ezt személyesen is megtapasztalta?

– Az én életemben mindig az hozza a mozdulást, az előrelépést és a változást, ha Istennek ezzel a megmagyarázhatatlanul gyöngéd és mégis halálosan komoly szeretetével találkozom. Az erkölcsi törvény, a parancsolat kétségbe ejthet, amikor látom, hogy mennyire nem felelek meg neki. Ez azonban nem visz előre, nem mozdít. Ahogy én látom: az én életem és más emberek élete is akkor tud változni, amikor Istennek ez a mélyre hajló szeretete lefegyverzi, legyőzi és rabul ejti a szívét. Nem régen volt az alapítványunk tízéves évfordulója, és az osztrák testvérmissziónk vezetője igehirdetésében szívünkre helyezte a következő gondolatot: „Az emberekre gyakorolt hatásotok csak addig ér el, amíg a szeretetetek elér."

SZABÓ SZILÁRD

VÁRALJAI ERZSÉBET FELVÉTELE

Túlélés helyett élni tanítani

Thuránszky István volt nagybörzsönyi evangélikus lelkészt rövid hazalátogatása alkalmából kérdeztük, különleges szolgálati helyéről

– Kalinyingrád környékén, Kelet-Oroszországban dolgozom. Ez a terület Oroszország része, de Moszkvától 1200 km-re található, Litvánia és Belorusszia választja el Oroszországtól.

A gyülekezetet német származású,

de németül már nem beszélő emberek alkotják. Nagyon kis gyülekezetek ezek, magyar szemmel nézve talán nem is gyülekezetek, hanem inkább vallásos csoportoknak nevezhetők.

– Azt szokták mondani, hogy a kommunizmusban az a legnehezebb, ami utána jön... Igaz ez arrafelé is?

– Mi, magyarok el voltunk kényeztetve, azt hisszük, hogy a kommunizmus az, ami nálunk volt. A kommunizmus az, ami Oroszországban volt. Következményei: alkoholizmus, teljes létbizonytalanság, amoralitás és nyomor. Egy barátom fogalmazta meg a keserű igazságot: „minket a kommunizmus alatt megtanítottak túlélni, de nem tanítottak meg élni. S a mai napig nem tudunk élni..."

– Mit tud segíteni az egyház ebben a krízishelyzetben?

– Az emberek az egyháztól elsősorban anyagi támogatást várnak. Az evangélikus egyház az ortodox egyházhoz képest gazdag. Ezért viszonylag sokan, a vártnál többen akarnak a lutheránus egyház tagjai lenni. A német származású tagoknak még vannak emlékeik a gyülekezeti életről, látták szüleiket, nagyszüleiket imádkozni, láttak gót betűs német Bibliát eldugva valahol. Talán imacsoportokról is hallottak. De nagyon sok olyan orosz is gyülekezeti tag akar lenni nálunk, aki életében nem látott még templomot belülről, és nem tudja, miért és hogyan kell imádkozni...

– Ezek szerint inkább anyagi támogatást várnak az egyháztól és nincs is igény a valódi spirituális értékekre?

– Spirituális értékekre is van igény. A lelkész nehéz feladata ezt felkelteni és kielégíteni, amellett, hogy anyagi segítséget nyújt. Természetesen nagyon sok visszaélésre ad alkalmat az alapvetően anyagias beállítottság. Sok irigység, emberi gyengeség megmutatkozik ezen keresztül.

– A múlt nyomasztó terhe és a mai gondok mellett akad azért néha valami öröm is?

– Örömként említeném, hogy nagyon kedves és szép istentiszteleteket éltem meg 4-5 ember jelenlétében, olyanok közt, akik valóban imádkozni jöttek...

– És a jövő? Ilyen körülmények, ilyen kis számok mellett lehet emberileg kiszámítható jövőről beszélni?

– Az ember jövője mindig a gyermekeiben van. A gyülekezeti élet legjelentősebb része a gyermekekkel való foglalkozás. Gyermek-istentiszteletek tartása minden gyülekezetben nagy probléma. Ezért ebben az évben gyermektábort szervezünk, ahová az Ural közeléből, Orenburgból, sokkal nehezebb anyagi hátterű gyülekezetekből hívunk meg gyermekeket.

– Kalinyingrád és környéke nem tartozik a vonzó, népszerű, egzotikus úticélok közé. Mi motivált, hogy mégis felvállald ott ezt a nem mindennapi küldetést?

– Mindenütt örömmel hirdetem az evangéliumot, de a néhai Szovjetunió területére mégsem elsősorban a missziói lelkület, hanem inkább a kalandvágy indított el: új emberek, új ország, másfajta gondolkodásmód megismerése. Az elmúlt két évben többet tanultam, mint a megelőző tíz esztendőben összesen.

– Mindez mit jelent a család számára?

– Három gyermekem van. A legidősebb 14 éves, ő a Fasori Gimnáziumban magántanulóként végezte ezt az évet. Egy évvel ezelőtt született meg harmadik gyermekünk, emiatt a család sokat volt itthon, én pedig kint, egyedül... Egy ilyen „egzotikus" lelkészi állás megterheli a családot és a házasságot is. Ez jó vizsga férjnek, feleségnek, gyerekeknek egyaránt...

– Meddig tervezitek még ezt a „vizsgát"?

– Én három évre szerződtem, és szeretném ezt a három évet becsületesen kitölteni. De hogy erővel meddig bírom, meddig érzek indíttatást, ebben teljes egészében Istenre bízom magam.

G. P.

Eljutni az emberig

A piliscsabai médiamissziós konferencia egyik emlékezetes igehirdetése Bácskai Károly, budahegyvidéki lelkész nevéhez fűződik, aki Jézus missziói fellépését vizsgálta, a Pilátus előtti kihallgatás drámai jelenetében. Ebből idézünk néhány olyan részletet, amely egész missziói stratégiánkat érinti

A misszió a beleszólásnak jó értelemben vett képessége. Sokszor bántani szokták a misszionáriusokat, vagy azokat, akik elhivatott módon kérdeznek rá valakinek az életére. De lehet ezt jó értelemben is tenni. Lehet ezt az emberi lelkekhez értő módon is megkísérelni. Úgy, hogy lehull a kérdezettről az álarc, és ott marad a maga meztelen, emberi, lelki valóságában. Kiderül, hogy kicsoda ő, és eléri a lelki-szellemi, az egzisztenciális, a léte legmélyét érintő kérdés…

Úgy bánok a rádióval, úgy a médiával, úgy írok egy újságcikket, hogy eljutok a hallgatóig, akit elképzelek magamnak, akit szinte látok magam előtt kapcsolgatva a rádiót, és próbálom őt megszólítani valamilyen módon. El akarom juttatni hozzá a mondanivalót. Nem csupán fogyasztónak, „konzumidiótának" tekintem őket, mint azok, akik ezen a piacon, ebből a piacból élnek…

Jézus mindig az emberig akar eljutni. Az újságírásnak, a publicisztikának is ez lenne a lényege. A hír, a jelenség mögött, azt megírva, valamiről tárgyszerűen tudósítva, egy média-munkásnak, egy média-misszionáriusnak tovább kell mennie a puszta tények közlésénél, személyesen is érintetté kell válnia. Nem lehet kikerülni a szembesülést az események mélyebb értelmével.

Abban a feszült pillanatban, amikor Jézus Pilátus előtt áll, amikor Urunk földi élete és sorsa dől el, akkor Ő, ebben a pattanásig feszült szituációban, azt mondja: *Nem érdekel Pilátus tisztsége. Engem az ember érdekel.* A missziói szituáció mindig ilyen kiélezett. Soha nem lehet langyos. Sohasem szabad eltompulni, hanem érezni kell, átélni kell az elhivatott, küldetéses embernek minden pillanat kiélezettségét. Drámaian fogalmazva: élet és halál kérdéséről van szó, és ezért sem lehet az ember közömbös…

Az igazi misszió mindig szereptelenít! Felvett, betanult szerepeid mögé lát és leveszi azokat rólad: mi van benned, ki vagy te valójában?! S innen lehet aztán tovább indulni, épülni. Jézus rá tud mutatni évtizedek szerepkényszerei után is benső önmagadra. Az igazi misszió mindig képes arra, hogy kimondassa velem az igazságot: hogy micsoda az igazság, és nem csak cinikus módon megkérdeztesse velem. Tévútra vezető az a teológia, amely csak kérdéseket tetet fel az emberrel. Az igazi teológia, az igazi igehirdetés után meg tudod fogalmazni kristálytisztán a magad számára: micsoda az igazság. A misszió eredménye a felismerés, az igazságra találás, az elkötelezés, az indulás. Egyházban és társadalomban a szerepek drámája helyett a magam őszinteségére lenne szükség, de mindehhez alázat és bűnbánat szükséges…

A Jézus segítségével történő magamra találás nem ütközik azzal a követésre hívó jézusi mondattal, hogy *„aki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és úgy kövessen engem".* Tagadja meg magát? De hát épp most találtam magamra Jézus segítségével?! Mégis igaz, mert van, amit meg kell tagadni: a „szerepmagunkat". Tagadd meg magad! Igen, tagadd meg magadból azt, ami nem őszinte, ami játszik, szerepel, mindig mást mutat! Légy egyéniség! Légy a te hívő önmagad, aki egyszeri és megismételhetetlen!

Jusson el szabadításom a Föld határáig!

Képriport a II. Médiamissziós Konferenciáról

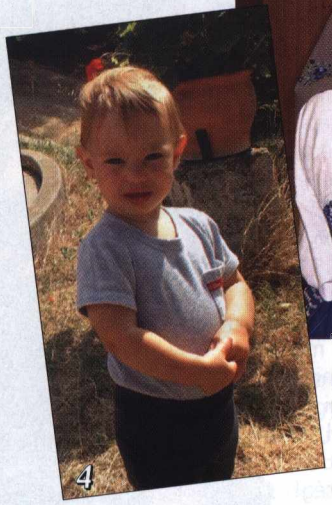

Az Evangélikus Rádiómissziói Központ a fenti ézsaiási mottóval tartotta meg II. Médiamissziós Konferenciáját a piliscsabai Béthel Missziói Otthonban. Ezen mintegy hetvenen, rádióműsor-készítők és hallgatók találkoztak, hogy értékeljék a jelenlegi médiamissziós munkát és felmérjék a jövő lehetőségeit és feladatait. A közös gondolkozást határon túli szakemberek is segítették Norvégiából, Finnországból, Horvátországból, Szlovákiából és Erdélyből. Képriportunkkal szeretnénk valamit felvillantani a három tartalmas nap színeiből.

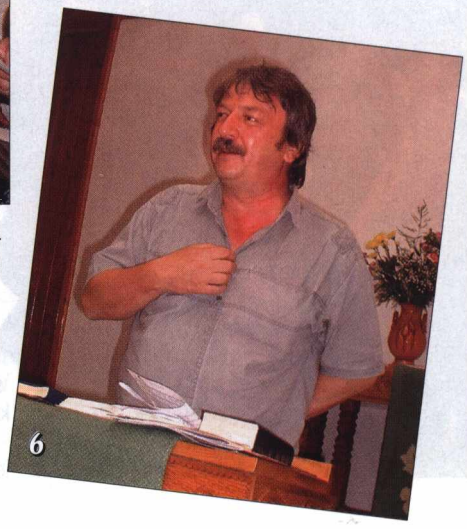

1. Pódiumbeszélgetés a rádiómisszió helyzetéről a nagyvilágban: Martin Birkedal (Norvégia), Gáncs Péterné (tolmács), Juha Auvinen (Finnország) és Gáncs Péter
2. Iski Ibolya, a pozsonyi Pátria Rádió vallási szerkesztője
3. Orbán Attila fazekasvarsándi lelkész, az erdélyi magyar evangélikus egyház médiafelelőse
4. Tagai Beneditta, a konferencia legifjabb résztvevője, Tagai Péternek, a Rádiómisszió technikusának kislánya
5. Vetélkedő – Elkészült az énekes-szignál...
6. Pintér Károly – Lapunk főszerkesztője eleven fórumbeszélgetést vezetett a megújult Magazinról

Szélrózsa mozaik

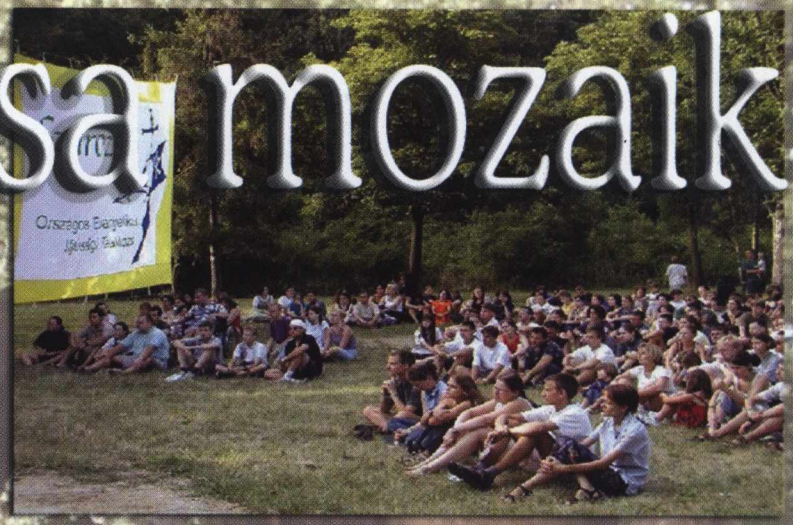

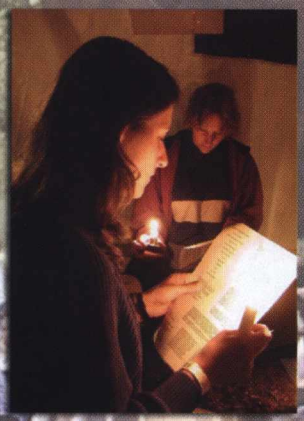

A MISSZIÓ következő száma október 20-án jelenik meg

FÓKUSZBAN:

A REFORMÁCIÓ

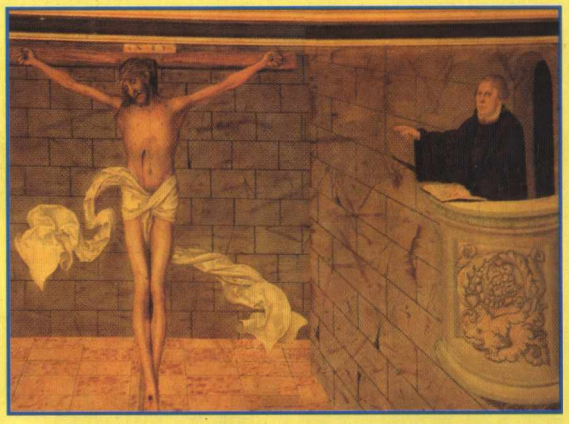

MISSZIÓ – Evangélikus Magazin, a Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapjának kéthavonta megjelenő folyóirata • Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes, ára (utcai terjesztésben) 120 Ft. Jelen lapszámunk megjelenését a Pax Tv., a Béres Rt., a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Duna Tv támogatta.

PAX Nyugalmat sugárzunk
BÉRES
Sanansaattajat
NOREA RADIO
DUNA TELEVÍZIÓ